

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

XXXII. leto • 2022

1

*... vse, kar ste rekli v temi,
se bo slišalo v luči,
in kar ste v sobah povedali na uho,
se bo oznanjalo na strehah.*

(Lk 12,2–3)

Kazalo

- 3 Uvodnik
- 4 Duhovni pogledi
- 11 Papež Frančišek Frančiškovim
- 13 Svetopisemske ikone
- 15 Luč svete Klare
- 17 Pogovor
- 24 Biseri molitve
- 26 Brezmadežna
- 30 Frančiškov svetni red
- 32 Med minoriti
- 37 Utrinki iz Assisija
- 39 Otroci med nami
- 41 Reportaža
- 46 Utrip življenja
- 47 Iz Frančiškovih revij
- 49 Obvestila

Naslovnica: »Čas je dozorel in odslej dalje ne smemo več odlašati. Stopiti moramo v svet ter odločno in vidno izvrševati svojo odgovornost za pričevanje ter zavzemanje za resnico in mir, za zaščito življenja, človekove pravice, integriteto stvarstva ...«

(zaključni dokument generalnega kapitlja OFS)

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna

Nadaljevanje revij DUH ASSISIJA med nami in BREZMADEŽNA.

Izhaja štirikrat letno.

Izdaja: Slov. min. prov. sv. Jožefa, Minoritski trg 1, Ptuj

Uredniški odbor: Janja Ahčin, Doroteja Emeršič, p. Martin Gašparič, p. Igor Salmič, p. Andrej M. Sotler, p. Slavko Stermšek, p. Janez Šamperl, Neža Tomažič

Glavna urednica: Doroteja Emeršič

Odgovorni urednik: p. Milan Kos, provincialni minister

Tehnični urednik: p. Matei Sentes

Fotografije: Ubald Trnkoczy, Črtomir Goznik, Helena Rebek, Istok Sečki, Andrej Šegula, Doroteja Emeršič, Benjamin Verdenik, arhiv

Fotografija na naslovnici: Ubald Trnkoczy

Lektorica: Barbara Rodošek

Prelom in priprava za tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Tisk: Tiskarna Povše

Naslov uredništva: Minoritski trg 1, 2250 Ptuj

Elektronska pošta: doroteja.emersic@gmail.com

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

ISSN 1854-7990

Razsojati s poštenim srcem!

Pojem odgovornost ima lahko več pomenov. To je lahko dolžnost, da sprejemem posledice ali kazen, lahko je sopomenka za nalogo ali obveznost, lahko je odnos, ko moram pojasniti, utemeljiti svoje ravnanje, lahko pa je lastnost človeka, ki si prizadeva izpolnjevati zahteve ali dolžnosti. Kot kristjan si odgovornost predstavljam kot nekaj pozitivnega, nekaj, kar človeka izpolnjuje in navdihuje, ga dela dobrega, ne pa samo varuje pred negativnimi posledicami. Odgovornost ni nekaj, kar nam je prirojeno. Prav tako se je ne da naučiti in razviti s prebiranjem knjig in poslušanjem predavanj. Razvili (ali pa ne) smo jo kot otroci in mladostniki v času odraščanja, z opazovanjem odraslih in s posnemanjem njihovih ravnanj. Gotovo je imela pri tem veliko besedo tudi Božja milost. Ko gledam svet okoli sebe, ljudi in dogodke, se mi dozdeva, da je svet zajela kriza pomanjkanja odgovornosti, pomanjkanja ljubezni, pomanjkanja modrosti. »Človeka si obdaril s svojo modrostjo, da gospoduje stvarjem, ki si jih ti naredil. Naj upravlja svet v pravičnosti in svetosti, s poštenim srcem naj razsoja in sodi.« (Mdr 9,2–3)

Nekateri malodušno pravijo, da so pač takšni časi ... Ampak čas teče vedno enako hitro, le ljudje smo se spremenili, spremenili smo svoja načela, svoje ravnanje. Včasih smo v vsaki krščanski hiši imeli »bogkov kot«, danes pa smo Boga dobesedno potisnili v kot. Sedli smo na voz potrošništva, zaradi pohlepa je cel svet postal eno samo veliko tekmovališče, naše življenje pa olimpijske igre brez meja. Plavamo v mlakuži lažnih novic, opravljanja in obrekovanja. Tudi v naši ljubi Sloveniji! Nekateri so ljubosumni in neodgovorno nagajajo, protestirajo. Pravijo, da so glas ljudstva. Ampak na drugi strani je množica odgovornih in poštenih, ki kar naprej zvesto in neutrudno delajo in se razdajajo ter »so krotki, jih žeja po pravičnosti, so usmiljeni, čisti v srcu, delajo za mir, so preganjani in zasramovani« (prim. Mt 5,3).

Bog nam vsak dan znova ponuja priložnosti, da smo lahko odgovorni: do sebe in svojih ravnanj, do sozakonca, do otrok, do sosedu, do sodelavca, do vseh ljudi, do okolja, do vsega stvarstva. Krizna obdobja, ki smo jim bili in smo jim še priča (migrantski valovi pred leti, pandemija covida-19, sedanji Putinov brezobzirni napad na Ukrajino), moramo kristjani razumeti in sprejemati kot kairós – sveti, milostni čas, čeprav se to sliši še tako čudno in protislovno. Tudi Jezus nas je odrešil na za nas čuden in protisloven način, s trpljenjem in smrtjo na križu. Ampak tri dni zatem je vstal in nas krepi z evharistijo. Ker to verjamemo, smo lahko in moramo biti odgovorni, tem bolj, ker nam je zapustil tudi čudovit pripomoček: molitev. **Pravijo, da molitev vedno pomaga, včasih pa pomaga samo molitev.**

Zgled za naše ravnanje nam je dal tudi sv. Frančišek Asiški, po katerega stopinjah se trudimo hoditi. Popravljal je cerkev sv. Damijana in šele pri tem spoznal, da mora popraviti sebe. Potem je objel gobavca, ukrotil volka, se odpravil na tvegano in nevarno pot ter obiskal sultana, se z njim pogovarjal, ne da bi ga skušal spremeniti. Spoznal je in razumel, da je vsak človek edinstven in ustvarjen po Božji podobi. Pa ne samo človek, vsako živo bitje, vsaka bilka, vse reke in morja, sonce ter vse zvezde na nebu so odsev Boga in njegove ljubezni. Bi lahko dobili še lepši zgled odgovornosti?

Na enem od predhodnih generalnih kapitljev OFS je med zaključki zapisano: »Predolgo časa je FSR ostal v 'zakristijah'. Čas je dozorel in odslej dalje ne smemo več odlašati. Stopiti moramo v svet ter odločno in vidno izvrševati svojo odgovornost za pričevanje ter zavzemanje za resnico in mir, za zaščito življenja, človekove pravice, integriteto stvarstva ...« Vse to velja tudi za katoličane na splošno, ne samo za OFS.

Konec aprila bomo stopili na volišča. Takrat se spomnimo, kaj je kdo od kandidatov doslej storil za naše skupno dobro in kdo je bil v teh dveh letih samo proti ali pa je prav sedaj od nekdaj priletel. Brat in sestra, pojdiva na volitve in popraviva našo ljubo Slovenijo!

Stanko Šorli

Zanesi se na Boga

Janja Ahčin

Smo kristjani glede bolezni kaj manj zaskrbljeni kot tisti, ki Jezusa ne poznajo? Kljub veri v večno življenje in božjo previdnost huda bolezen nas samih ali naših bližnjih razkriva našo krhkost in ranljivost, h kateri lahko pristopimo le s spoštovanjem in upoštevanjem, da smo si različni.

Blizu mi je svetopisemska podoba krvotočne žene, ki je dvanajst let krvavela. Veliko je pretrpela od mnogih zdravnikov in porabila vse svoje premoženje, pa ji ni nič pomagalo. Ta žena ni nikoli obupala, iskala je rešitev, hrepenela po zdravju in zastavila zanj vse, kar je imela. Slišala je za Jezusa. Zaradi svoje bolezni je bila označena za nečisto in ni smela v mesto. A njena vera je bila močnejša od vseh prepovedi, poiskala je Jezusa v mestu,

se ga trepetaje dotaknila od zadaj in bila je ozdravljena. A zgodilo se je še mnogo več. Padla je predenj, se mu zahvalila in mu povedala vso resnico. Ni bila samo ena izmed žena sredi množice, postala je njegova ljubljena hči. Odkrila je, da je v čolnu na morju življenja in da je od njenih moči odvisno tako zelo malo. »Hči, tvoja vera te je rešila.« (Mr 5,36) Ne le bolezni, tudi sramu, osamljenosti in označenosti za nečisto. V skrbi za zdravje je Jezusu odprla vrata svojega srca in mu dopustila, da se je On dotakne in jo ozdravi. Izkusila je, da božji dar ni samo zdravje, lahko je tudi bolezen, ki jo je pripeljala k Jezusu.

Sv. Frančišek Asiški se je vse svoje življenje zelo bal srečati gobavca. Prav zaradi sedanje epidemije lahko še kako razumemo njegov strah pred okužbo. Že od mladosti je bil navajen bežati ob zvoku zvončka, s katerim so gobavci opozarjali mimoidoče nase. A zaradi Jezusovega dotika, ki je povzročil spreobrnjenje srca, je storil, kar se mu je do takrat zdelo nemogoče. Drhteče je objel in poljubil gobavca. In prejel je več, kot je bil dal. V trepečem bratu je nenadoma prepoznal Kristusov obraz in ozdravljen je bil strahu pred gobavci. Sv. Frančišek je živ dokaz, da svoboda in odgovornost porajata darovanjsko ljubezen. Ne poznam nobenega bolnika s covidom v Sloveniji, ki ga svojci ali zdravstveno osebje ne bi oskrbeli. Koliko objemov in dotikov so bolnikom podarili medicinske sestre, bolniški duhovniki, svojci.

Zdravje se danes zmotno pojmuje kot nekaj, kar si lahko človek sam pribori z zdravim življenjskim slogom. Kdor zboli, si je sam kriv. V skrbi za zdravje lahko tudi pretiravamo in tako nevede postanemo ujetniki kulta zdravja.

A religiozne želje po večnem zdravju in življenju nam ne morejo izpolniti noben zdravnik, nobena klinika in nobena terapija. Največji sovražnik kulta zdravja je smrt,

ki jo odrivamo. Epidemija covida nas je spomnila, kako smo krhki, ranljivi in umrljivi.

Po telefonu me je poklical mlad fant in mi v joku pripovedoval: »Dokler ga nisem sam izkusil, nisem verjel, da je ta virus tako hud. Bolj sem verjel sosedom kot zdravniku. S covidom sem okužil tudi mamo in očeta. Oba sta umrla v razmaku 14 dni v bolnišnici. Sedaj je hiša prazna. Ponoči, ko ne morem spati, me napadajo hudi občutki krivde, ker se nisem cepil.« Poslušam ga in njegovo bolečino izročam v naročje usmiljenega Očeta.

Drugi fant je v vinjenem stanju sedel v avto. Ni se držal predpisane hitrosti, do smrti je povozil 16-letno dekle. Sedaj je v zaporu. Eno samo neodgovorno dejanje, ki se ga je morda zavedel šele kasneje, je imelo nepopravljive posledice zanj in za družino rajnega dekleta. Odgovornost je danes šibka, ker je šibka pripadnost skupnosti, ker je preveč skrbi zase. Papež Frančišek nas vabi k sejanju semen dobrega za druge, ko eden seje in drugi žanje.

Prihodnost naše Cerkve je v bratstvu in sestrstvu, ki pa je mogoče samo, če imamo Očeta. Šele ko se prepoznamo kot sinovi in hčere, ki imajo istega Očeta, lahko drugega prepoznamo kot brata, sestro in ne kot tekmeca. Koliko razdeljenosti in sovraštva je med nami povzročilo cepljenje proti covidu. Evangelij nas v veri vedno pelje v bližino človeka, k bolniški postelji, na covid oddelek, v Ukrajino, k beguncem ... Molimo za mir in odgovornost, kakor je molil sv. Avgustin: »Gospod, daj mi to, kar zahtevaš, in zahtevaj od mene, karkoli hočeš.«

Potrebno se je odločiti

p. Martin Kmetec

Strašni dogodki v Ukrajini nas silijo k molitvi in razmišljanju. Ni besed, s katerimi bi mogli opisati strahoto vojne, čeprav jo vidimo samo na televizijskih ekranih. Vojna bo prinesla nepopisne posledice ne samo v Ukrajini, pač pa tudi v Rusiji: ekonomsko krizo, revščino, moralno krizo in posledice zla, ki je storjeno s tem, da se pobija. Zlo, ki v vojni prihaja do izraza, je kakor pandemija – širi se povsod, zato se mu je treba na vsak način in vsepovsod zoperstavljati in se boriti proti njemu.

Oblast, posameznik ali skupina, ki vodi krivično vojno v Ukrajini, so bili izvoljeni; vsaj formalno jih je potrdilo ljudstvo. To pomeni, da so jih volivci izvolili in jim zaupajo. Zaupajo, da so

pošteni, da imajo dober namen prizadevati si za dobro lastne države in njenih ljudi.

Vojna v Ukrajini pomeni, da so lahko izvoljeni tudi diktatorji in da jim množica sledi, ker je zaupala njihovim obljubam. Dolga kariera Putina tudi pomeni, da je nemogoče biti popoln voditelj več desetletij in da so nujno potrebne spremembe, kajti oblast človeka naredi objestnega in nenasitnega; po drugi strani pa so sposobnosti človeka, tudi če je genij, omejene z neizogibnimi in hitrimi spremembami, ki jih doživlja moderni svet. V tem smislu je tudi proces sinode izrednega pomena za Cerkev, kajti morali bi prisluškovati utripu vsakdanje resničnosti, da bi v luči Božje besede in cerkvenega nauka našli prave odgovore za nove korake Cerkve v današnjem svetu; vendar je to že drugo vprašanje.

Moč in slabost množice

Svet je priča neprestanemu čredništvu; če ni diktature, množica sledi trendom v kulturi, modi, v načinu razmišljanja in obnašanja. Bog pa nas je ustvaril svobodne, torej za svoboden odnos do sebe in do drugih, ker je vsakemu človeškemu bitju podelil neizmerno dostojanstvo. Jezus je bil usmiljen do množice, smilili so se mu. O tem govori pripoved o pomnožitvi kruha, v kateri beremo, da so bili kakor ovce brez pastirja (prim. Mr 6,34). Izrael je bil okupiran, ljudstvo pa je sledilo slepim voditeljem: tempeljski hierarhiji, pismoukom in farizejem. Množica je rada poslušala Kristusa, vendar si je želela od tega korist. Po drugi strani pa je bila zavedena od pismoukov in farizejev, tako da se je na koncu obrnila zoper Kristusa.

Kaj je množica? Skupek posameznikov, ki so po različnih teorijah samo številke in štejejo le toliko, kolikor podprejo eno ali drugo stranko, eno ali drugo oblast. Strnejo se v maso, in če se premaknejo v neko smer, morejo uresničiti dobro ali slabo, in sicer glede na to, kako nanje vplivajo voditelji. Voditelji vplivajo na njihova čustva, podzavest, način razmišljanja in voljo. Moč množice je samo v številkah, ki kakor padajoče domine spreminjajo zgodovino ali kakor deroče vode odnašajo s seboj vse, kar se jim zoperstavi. Fašizem, komunizem in najrazličnejši nacionalizmi so očitno pokazali, kako je mogoče manipulirati z množico in jo voditi, tako da podpre brezumno nasilje, kaos ali pa se na organiziran način podreja idealizmu določenega sistema. Zgodovina je pokazala, da je eno od sredstev manipulacije z množico strah

oziroma ustrahovanje. Obstaja množični strah, ki ljudi sili, da zanikajo svoje bistvo (npr. prisilna spreobrnjenja in sprejem druge religije, izdaja najbližjih). Manipulacija pa je možna tudi z nenehno propagando sramu; v našem prejšnjem režimu se je to kazalo v tem, da je bilo biti kristjan nekaj neumnega, ponižujočega, kar v mnogih primerih velja tudi danes. Nekateri si domišljajo, da je treba razbiti enotnost pravne države, nenehno protestirati, razbijati izložbe, pisati in risati po vseh zidovih mest, živeti na račun drugih in širiti laži.

Kakšni naj bi bili kriteriji volitev, ki odločajo o javnem življenju

Preko sredstev obveščanja moremo slediti različnim volilnim ponudbam, zato je pomembno, da o teh ponudbah premislimo. Vprašati bi se morali, kakšne so, kakšno je njihovo ozadje in kam merijo, in jih potem med seboj primerjati. Dovolim si predložiti nekaj kriterijev, ki se mi zdijo bistveni za presojo tistih, ki so predlagani za javne službe.

(1) Sposobnost: Po vesti moramo voliti tiste, ki so sposobni in so s svojim delom ter kariero dokazali, da nekaj zmorejo. Velikokrat ljudje volijo tiste, ki imajo najbolj odprta usta. Poznam ljudi, ki stežka štejejo do deset in so si ustvarili svojo politično sliko, a ta je takšna, kot jo predlagajo določeni mediji. To odseva tudi njihov pogled na dogajanje v politiki. Volili bodo po nagibih in ne po premisleku; po zavedenosti in nesposobnosti, da bi se preprosto dali poučiti. Volili bodo po videzu in ne z globokim prepričanjem, ki je sad zdrave pameti.

(2) Dobro naroda, domovine in države: Temeljno in odločilno vprašanje, ki bi si ga morali postaviti, ko volimo lastne voditelje, so besede evangelija: »Po njih sadovih jih boste spoznali.« (Lk 6,16) Sposobnost, namen in cilje voditeljev presojamo po njihovih delih. Povedano drugače: zavedajmo se, kaj delajo z nami, kako ravnaajo z javno blaginjo. Ali imata v javnem prostoru glavno mesto resnica in pravica? Ali je po njihovem prepričanju resnično

dobro našega naroda: družina, otroci, vzgojeni po vrednotah, ki jih zagovarja naša vera, ali vidijo vrednote človeka v poštenosti, zdravju in upanju? Pomembno je vprašanje, ali so bili uspešni v gospodarstvu ali pa so samo govorili in širili teorije.

(3) Poštenost in zvestoba etičnim načelom: Voditelje imamo pravico presoditi po njihovi preteklosti in njihovem preteklem vedenju v odnosu do ljudi in javne lastnine. Bomo volili ljudi, ki so pošteno delali in si prizadevali, da bi našemu narodu šlo dobro, da bi bila država uspešna in da bi naši zanamci imeli prihodnost?

(4) Govor in resnica: Premisliti je treba o načinu govora, o obljubah in možnostih za njihovo konkretno uresničitev. To pomeni razločevati glasove oziroma poslušati tudi tiste, ki drugače mislijo. Pandemija je pokazala raznolikost mišljenja in razbitost, ker so tudi nekateri kristjani delali pravo hajko proti cepljenju. Obstaja čisto preprost kriterij: naravna logika stvari, z drugo besedo: pošteno razmišljanje. Logos. Imamo možnost, da se soočamo na osnovi premisleka in ne na osnovi znanstvenofantastičnih teorij.

(5) Teorija zavajanja: Značilnost našega časa je moč medijev, ki imajo v mnogih primerih nalogo zavajanja. Če premišljujemo samo o plakatih na cesti in če malo premislimo o načinu, kako so narejeni, pridemo do spoznanja, da je v ozadju vedno določena mera zavajanja. Kristjani se ne bi smeli pustiti zavajanju, zato pa se je treba zavedati. Ko je Jezus skušan v puščavi, ga hudobni duh želi prelisčiti v zavedanju njegovega božjega sinovstva (Lk 4,1–13). Postni čas, ki ga živimo, nas vabi, da bi se zavedali, v čem obstaja zavajanje. Porabniška kultura vabi k pridobitvi neposredne koristi, zavajanje v politiki pa je utemeljeno na velikih olepšanih idejah, samopredstavljanju, obračunavanju z drugimi, obrekovanju, klevetanju in uničevanju dobrega imena.

Odgovornost

Odločanje je izraz odgovornosti. Temeljna moralno-etična značilnost medčloveškega odnosa je odgovornost, in sicer gre za odgovornost do bližnjega in do družbe. Predvsem pa se mora naša odgovornost izražati v odnosu do slabotnih in nemočnih. Človeška odgovornost se izraža tudi v odnosu do narave in življenja. Vsi smo odgovorni za skupno dobro, ki se kaže tudi v odnosu do skupne lastnine.

Odnose v družbi urejajo zakoni, zakoni pa morajo biti osnovani na etičnih oziroma temeljnih človeških vrednotah, biti morajo takšni, da so sprejeti s pristankom večine neke države oziroma družbe. Družba nujno potrebuje dialog, zato naj bi bila politika osnovana na poštenem soočanju in iskanju tistega, kar je najboljše, in ne tistega, kar koristi posameznikom. Zato ne bi smeli nikoli reči »Kaj me briga!«, pač pa je nujno trdno verovati, da tudi en glas na volitvah pomeni izraz naše odgovornosti do sveta in Boga.

Odločati se je znamenje naše zrelosti

Katoličani v postkomunističnih deželah smo mišljenja, da politika ni del krščanskega odločanja in da naj v našem imenu odločajo drugi. Za sprejetje odločitve je treba biti odločen. Treba je storiti korak. To pa pomeni zanimati se, iskati prave informacije, premisliti in se odločiti v prepričanju, da moramo vplivati na javno življenje.

Na volitvah se mi odločamo o tem, ali bodo otroke v šoli učili o naravnih človeških vrednotah. Mi se odločamo, ali bo oblast podprla družino in jo videla kot celico družbe in temeljno ekonomsko investicijo. Mi se odločamo, ali bo oblast vrednotila žensko v vseh njenih razsežnostih ali pa jo bo postavila v vitrino in jo opredelila kot predmet.

Mi se odločamo, ali nam bodo mediji posredovali resni-

co o dogodkih in pošteno razmišljanje ali pa nam bodo prodajali zrak. Duhovnost ni le notranje prepričanje, ampak je tudi delovanje oziroma aktiven odnos do javnosti in javnega prostora. Javni prostor je dostopen vsem, ne glede na spol, raso, starost ali socialni status, to pa pomeni, da imamo možnost odločanja. Potrebno se je le odločiti!

Temelj izpraševanja vesti in očiščevanja

Marjetka Birk

Refleksija ob črtici Moja miznica Ivana Cankarja

Moja miznica je črtica iz zbirke Vinjete, ki jo je I. Cankar napisal leto dni po materini smrti, v dunajskem obdobju, v času, ko se je bil odvrnil od Boga. Vsebinsko črtice, izpraševanje vesti samemu sebi, pisatelj časovno umesti v jesenski čas, ko, kot zapiše, »v mraku lega na mesto mrzličnega hlad«, ko je »v jutru dolgočasno in oblačno«, ko se prebujajo »neko posebno, otožno hrepenenje po lepših, sončnih krajinah, po davno znanih, ljubih obrazih, po zelenem drevju in šumečih parkih«. Gotovo je to ozračje, ki človeka spodbudi, da gre sam vase. Izpraševanje vesti se pripovedovalcu rojeva ob praznjenju miznice, ko se pripravlja na odhod, k čemur ga sili nemirni duh večnega popotnika, kri Ahasverova.

Človeka silijo k izpraševanju vesti različni dogodki, v katere zaradi odnosov vstopamo s tenkočutnostjo, pa tudi prelomnice v življenju, življenjske obletnice, prehod v srednja ali zrela leta, prehod iz starega v novo leto, razne preizkušnje, morda tudi cerkvena zapoved spovedati se in preprosto večerna molitev ter pregled dneva. Ni važno, kaj je povod, vedno ima ob tem veliko težo merilo, s katerim se presojamo. Pisatelj se tako vprašuje: »Kakó naj bi sodil svoje misli in svoja dela?« Tako v tej črtici kot v ostalih besedilih se občutje slabe vesti in prepoznavanje greha rojeva zaradi izneverjenja ljubezni, poštenosti, iskrenosti in hvaležnosti v odnosu z nekom ali nečim. Zgolj neizpolnjevanje zapovedi pisatelja ne vznemirja. Občutje je tu. Pa je prepoznano res greh? Kako presoditi?

Izpraševanje vesti začne »z očmi strogega idealista, ki ne pozna nobenih kompromisov, nobenih koncesij na slabotno in k slabemu nagnjeno človeštvo« in si prizna, da je »čisto navaden lopov«. Vendar človek noče biti slab,

ne prenese slabe podobe o sebi, vsaj ne, da bi bil sam v tem. Pisatelj pogleda, kaj ugotavljajo drugi, in pride do zaključka: »Ako se postavimo na visoko stališče absolutno dobrega, tedaj nismo vredni vsi skupaj orehove lupine; naše duše so umazane in vsa naša dela so malenkostna in smešna.« Primerjanje z drugimi ga pomiri, potolaži in razveseli, dvigne samopodobo: »Koliko stojim niže od drugih ljudi? Zdi se mi, da niti za palec.« Ljudje težko živimo s slabo samopodobo, zato si jo dvigamo na različne načine. Pogosto se primerjamo z drugimi in prav njihove napake nas veselijo, saj potrjujejo, da nismo slabši od njih. Prav tako za svoje napake in prestopke iščemo opravičila. Želimo se očistiti.

Triindvajsetletni Cankar se v času, ko se je bil odvrnil od Boga, sprašuje, zakaj in kdaj greši, kaj greh v njem prebujajo. Zapiše: »Ali ne čutim po grehu, – če sem ga bil napravil radovoljno in z užitkom, – nekako vrsto kesanja?« In nadaljuje z opravičevanjem: »In napósled ... resnično ... kje so ti moji grehi? Če se premisli vsa stvar dobro in natančno, – ali ni bilo v nagonu k mojim prestopkom celó nekaj blagega in vzvišenega? ... Trdno stoji, da mi greh sam na sebi nikdar ni bil namen in da sem se posluževal greha kot sredstva le obotavlja in z obžalovanjem.« Gre za željo po čistosti. Vprašujem se, ali je ta

želja v človeku sad vzgoje ali pa to preprosto v človeku je, ne glede na okoliščine, ki ga oblikujejo. Jo je moč za vedno udušiti? Verjetno ne. Verjetno vedno enkrat vstane v vsakem človeku, če ne prej, ko se sooča s svojo minljivostjo. V bistvu je to globoka želja po odrešenju, po čistih, prosojnih odnosih. Kako odrešitev doseči brez Boga, brez Kristusa? Človek, ki spozna svoj greh, svojo krivdo, začne za svoja dejanja iskati opravičilo. Želi se oprati krivde. Sklicuje se, da tako delajo tudi drugi, sklicuje se na odgovornost žrtve, in če to ni dovolj, obtoži žrtev samo. Vse to se v pisatelju rojeva, ko v rokah drži dišeča pisma Matilde, ob katerih se zave svoje neiskrenosti, zavajanja, če ne celo zlorabe: »Kaj ne delajo tako tudi drugi? ... Kaj ni bila tako pametna, da bi razumela to slučajno površno ljubezen? ... Kaj se me drži ... Kaj nima nikogar drugega ... če ni to vse le njena sebičnost – če nima bogve kakšnih postranskih namenov ...« Krivda je prevalljena, vest se zdi oprana.

Svojo neiskrenost pisatelj prepozna tudi v odnosu do prijateljev, ko pravi: »A znal sem razrediti svetlobo in temo tako fino, da je zasijal moj obraz v nekaki idealni luči ...« Zopet se primerja z drugimi, išče opravičila in vali krivdo na svet: »Koliko sem zaradi tega podlejši od drugih? Ali se ne trudi vsakdo, da se kaže ljudem od najugodnejših strani? Naposled bi niti treba ne bilo, da bi prikrival svoje pege, ako bi bil svet malo bolj pošten.« Ugotovi celo, da se pred svetom mora zaščititi, da v tem svetu ne sme ostajati odkritosrčen in tenkočuten in si s tem škodovati: »Toda če lahkoverno ali neprevidno odkrijem svojo nagoto, – takoj pridejo farizeji s svojim hinavskim zgražanjem. Škodoval bi samó sebi in ne koristil nikomur; – čemu bi se kapriciral torej ravno jaz na takozvano resnicoljubnost?«

V svoji tenkočutnosti si pisatelj očita celo izrabljanje svojega daru odprtosti duhovnemu in presežnemu. Zaveda se, da ta dar ni njegova posebna zasluga in da se v tem ne razlikuje od drugih. »Vsakogar obide časih hrepeneje po onstranskem, breztelesnem,« zapiše. Zaveda pa se, da »se drugi ne zavedo jasno tega svojega hrepeneja« in da se jim le-to ne zdi pomembno in zaslužno. On pa ta dar izrabi, ko ga obleče »v pisano haljo filozofičnih in poetičnih fraz« in »ga predaja vesplošnemu občudovanju kot nekaj novega in nenavadnega«. Enako kot prej tudi to svoje izrabljanje opraviči: »Tako dela ves svet; treba je porabiti svojo zmožnost in spretnost, da donese kaj dobička.« A tu, se mi zdi, se ni kaj opravičevati, tu gre resnično za delitev in pomnožitev talentov v dobrobit vseh.

Vrednotenje sebe pisatelj zaključuje s pogledom v zrcalo sovrstnikov in ne najde ničesar, kar bi ga moglo poniževati. »Koder gazim jaz, tod gazijo tudi drugi, in kakor se vidi, počutimo se dobro,« zapiše. S tem si je dvignil svojo samopodobo, si pomiril vest, da dela prav in dobro.

Tu, na tej ravni morda ostane človek, ki mu ni bil oznanjen evangelij ali evangelija ni sprejel. Tistemu, ki mu je

bil evangelij oznanjen in je odprt za milost, pa se »zgodita« usmiljenje in odpuščanje.

Na dnu predala najde polo papirja, na njem »obraz mrliča, koščene poteze, polne utrujenosti in prestanega trpljenja«. Mati ga popelje pred drugo ogledalo, pred drugo merilo. Zopet občuti krivdo in ničvrednost pred veličino svoje svetniške matere. Črtico zaključuje s stavkom: »Zgrnite okrog mene globoke, nepredorne sence, da ne vidim in ne čutim več samega sebe, – da ne vidim strašne poti, po kateri sem dospel s ponosnimi koraki v ta zaduhli prepad!«

Mati ga ne vodi le do občutkov krivde. Daje mu izkustvo ljubezni, ki ga tolaži in osvobaja: »Iz daljave je videla mati mojo boleost in se je smehljaje ozrla name, kakor se ozre samo ljubo solnce. In glej, čudo nebeško – res so se bili razmeknili oblaki in veselo solnce je zasijalo skozi okno.« (iz črtice Desetica) Mati mu je prinašalka blagoslova, h kateremu se vedno znova vrača: »Tam, ob samotnem domu njenem, sem klečal pred njo, prosil sem jo tolažbe in blagoslova.« (iz črtice Njen grob) Mati ga vodi v izkušnjo Božje ljubezni, usmiljenja in odpuščanja: »Mati! Mati!« sem jo klical. Tik kraj mene se je oglasila: »Kaj me kličeš? Saj sem poleg tebe, saj hodim s teboj, ves čas hodim s teboj!« »Ne vidim vas, mati!« »S srcem me poglej ... z vernim srcem poglej, da boš videl!« Kakor da se je bila mehka, ljubezniva svetloba izlila name in v moje srce, tako mi je bilo sladko in prijetno. Hitreje nego rosa v soncu je usahnila bridkost ...« (Moje življenje, III) V petem poglavju Mojega življenja, ko se ji izpove, ker je zapravljen podarjeni groš, zapiše: »Takrat se je zgodilo nekaj zelo čudnega. Mati me je prišla narahlo za obedve roki, šla z menoj preko izbe v kot pod razpelo, tam me je pokrižala trikrat po vrsti. »Ti moj fant!« je rekla. Nato je naglas zajokala, sam ne vem zakaj.«

Vse občutke slabe vesti pisatelj zaznava v odnosu do nekoga, ki ga ljubi, predvsem do matere in tudi do Boga, kot na primer ob svojem prvem svetem obhajilu. Porajajo se tudi v odnosu do stvari, ki jih ima rad: »Poglaviti greh pa je bila nehvaležnost. Ne samo ljudem, tudi krajem sem bil nehvaležen; domu in cesti, polju, gozdu, nebu samemu, soncu in zvezdam.« (Moje življenje, XI)

Tako lahko rečemo, da je pisatelju resnično merilo izpraševanja vesti ljubezen. Sam zapiše: »V teh grenkih mislih pa je bil Bog sam s svojo ljubeznijo. Svoje najbližje, ki sem jih do tega hipa komaj zdaleč poznal, sem ugledal nenadoma v topli, jasni, ljubeznivi luči, da bi jih po vrsti objel in poljubil ter jih prosil odpuščanja. Šele ob žaru ljubezni zagleda človek vse mnogoštevilne črne pege na svoji duši. Nobena ne ostane skrita, nobena ni pozabljena, niti ena se ne da za zmerom izbrisati. Spovednik odpušča grehe in daje odvezo, srce samo pa ne odpusti nikoli in ničesar, pozna edinole v nebo vpijoče grehe, ki ne bodo odpuščeni ne na tem in ne na onem svetu. Srce ima svoj poseben katekizem; kar je v šoli in v cerkvi smrtni greh, je srcu vesela prigoda; toda smrtnih grehov, ki jih verno zapisuje srce, ni v šolskem katekizmu. Pil sem v zakristiji mašno vino iz keliha; to ni bil greh, srce ga ni zapisalo. Večerjal sem in nisem pomislil na mater, ki je sedela zunaj na pragu in ni večerjala; to je bil smrtni greh. In še to pravično srce samo je polno hinavščine; še sodnik je grešnik. Kadar zapisuje grehe, mu je to zapisovanje milo in sladko opravilo; prijetne solze toči ob svoji lastni pravičnosti. Spoznanje nevhvaležnosti me je bolelo do krvi, ali ob tisti bolečini se mi je stresalo vse telo v sladkem drgetu. Kajti greh mi je bil pokazal lepoto, ki sem jo žalil, dobrotnost, ki je nisem ljubil.« (Moje življenje, XII)

Kaj ni to izkustvo Božje ljubezni, ki daje tudi merilo za spraševanje vesti? Kaj ni to resnična odprtost Svetemu Duhu in ne zgolj suha religioznost, ki jo tako pogosto srečujemo med nami? Kdo resnično živi krščansko? Pater Marko Ivan Rupnik v knjižici *Spraševanje vesti* pravi: »Spraševanje vesti ni osamljeno dejanje, ki bi ga opravljal naš predvsem etični razum pred zgledi obnašanja, razmišljanja, ravnanja, ki so nam bili vsiljeni ali ki smo jih osvojili na teoretičen način. Spraševanje vesti je molitev, ki se zgodi v trdnem odnosu, v katerem je izkušnja ljubezni, odrešenja in resnice življenja dejaven temelj, ki ga stalno poglobljamo in skušamo privedi do vse polnejše zavesti. Spraševanje vesti je resnično srečanje z Bogom v Jezusu, ki nam omogoča, da se vidimo pred njim, z njim in z drugimi. Tako zaslutimo, da ima tudi spraševanje »v najbolj skriti kamrici srca« svojo družbeno in cerkveno razsežnost.« Spoznanje te razsežnosti Cankar zapiše že v Epilogu k Vinjetam: »Toda jaz za svojo osebo moram reči, da me vznemirja mnogo bolj to strašno duševno uboštvo, ki je razlito kot umazano morje po vsi naši mili domovini. Ne govorim o ljudeh, ki imajo slamo v glavi; teh smo se sčasoma privadili in nekaterim izmed njih polagamo celó lovorove vence na čelo. A pri nas ni nikjer ne duše ne srca; vse javno in privatno življenje je udušeno v konvencionalnih zunanostih, v smešnih malenkostih in obzirih.«

Ivan Cankar je izkustvo Božje ljubezni doživel po materi. Po njej je zaslutil ljubezen, s katero nas ljubi Oče. Na sebi je občutil nežno materino roko, tudi ko ji je izpovedal svoj greh proti njej sami. Ni ga okarala, ker si je kupil datelnov in ji ni prinesel groša. Izkusil je ljubezen, ki ne gleda nase. To ga je usposobilo, da je vse meril z očmi ljubezni, da se ni ustavljal v zunanosti, v predpisih in merilih tega sveta. Bil je socialist, a ne materialist. Ni ostal pri očiščevanju svoje vesti z iskanjem krivde pri drugih, z obtoževanjem drugih. Mati ga je peljala preko tega, k Odrešeniku. Človeku se ni treba samemu očiščevati in odreševati, če sprejme Njega, ki je greh sveta prevzel nase. Potrebna je le ponižnost spoznanja svoje grešnosti in nemoči, potreben je obrat k Bogu. Pisatelj tako zapiše v romanu *Milan in Milena*: »V težkih urah se strne, zedini vse troje: spomin na mater, na domovino, na Boga. Zedini se v eni sami, brezmejni ljubezni. Človeku se zdi, da je šele spregledal; da je prej blodil po temi, ko je bila luč tako blizu; da je držal v rokah knjigo spoznanja, pa je ni odprl. Iz svojega obupa je klical mater, domovino, Boga. In ta klic sam je bil že tolažba, je bil spoznanje. Občutil je mahoma, sredi največjega ponižanja, da ima pravico na pomoč klicati večnost, iz katere se je porodil, v katero se povrne in ki je njegov pravi dom.«

Odgovornost do družbe in Boga

p. Milan Kos

Papež Frančišek je septembra 2015 kot prvi papež v zgodovini nagovoril ameriški kongres. V nagovoru je izpostavil odgovornost njegovih članov. Vsak sin ali hči določenega naroda ima svoje poslanstvo, osebno in družbeno odgovornost. Odgovornost članov kongresa je, da preko zakonodajne dejavnosti omogočijo državi rasti kot narod. *»Vi ste obraz tega naroda, njegovi predstavniki. Poklicani ste varovati in zagotavljati dostojanstvo svojih državljanov pri neutrudnem in zahtevnem zasledovanju skupnega dobrega, ki je cilj vsake politike.«*

Politična družba lahko živi, kadar si prizadeva zadovoljevati skupne potrebe, pri tem pa spodbuja rast vseh svojih članov, predvsem tistih, ki se nahajajo v situacijah večje ranljivosti ali tveganja. *»Zakonodajna dejavnost je vedno osnovana na skrbi za osebe. K temu ste povabljeni, poklicani in sklicani s strani tistih, ki so vas izvolili,«* je zahteval papež.

Delo kongresnikov papeža vodi v razmišljanje o Mojzesu. Patriarh in zakonodajalec izraelskega ljudstva po eni strani simbolizira potrebo naroda, da s pravično zakonodajo ohrani živ čut za edinstvo, po drugi strani pa nas Mojzesov lik neposredno vodi k Bogu in torej k

transcendentnemu dostojanstvu človeškega bitja. *»Mojzes nam ponuja dobro sintezo vašega dela,«* je Frančišek dejal kongresnikom, »od vas se pričakuje, da z zakoni varujete podobo in podobnost, ki ju je Bog oblikoval na vsakem človeškem obrazu.«

Politika v službi človeka

Papež je izpostavil politično zgodovino Združenih držav, kjer je demokracija globoko ukoreninjena v ameriškem narodu. Kakršnakoli politična dejavnost mora služiti in pospeševati dobro človeške osebe in biti osnovana na spoštovanju dostojanstva vsakega. Navedel je ameriško deklaracijo o neodvisnosti, ki je bila sprejeta 4. julija 1776: *»Te resnice smatramo po sebi očitne: vsi ljudje so ob rojstvu enaki in vsem je njihov Stvarnik podaril nekatere neodtujljive pravice, med katerimi so pravica do življenja, svobode in sreče.«* Če je politika zares v službenju človeški osebi, iz tega sledi, da ne sme biti podvržena služenju ekonomiji in denarju. *»Politika je namreč izraz naše neukrotljive potrebe po skupnem življenju v edinstvi, da bi lahko združeni gradili največje skupno dobro: dobro skupnosti, ki žrtvuje posamezne interese, da bi lahko v pravičnosti*

Tudi sv. Francišek Asiški je pisal Pismo voditeljem ljudstev. V njem piše: »Prosim vas torej spoštljivo, kolikor morem, da bi zaradi svetnih skrbi in opravil, ki jih imate, ne pozabili na Gospoda in se ne oddaljili od njegovih zapovedi. Prekleti so namreč vsi, ki pozabijo nanj in se oddaljijo od njegovih zapovedi (Ps 118,21); tudi on bo nanje pozabil (Ezk 33,13). In ko bo prišel dan smrti, jim bo vse vzeto, kar so mislili, da imajo (Lk 9,18). In kolikor modrejši in mogočnejši so bili na tem svetu, toliko hujše muke bodo trpeli v peklju (Mdr 6,7).

Zato vam odločno svetujem, moji gospodje, da odložite vso svojo skrb in zaposlenost ter vdano prejema-

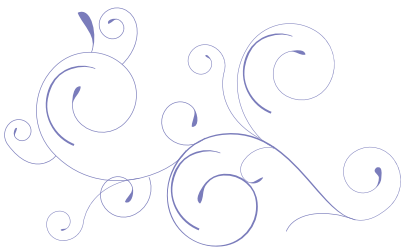
in miru delila svoje ugodnosti, interese in družbeno življenje. Ne podcenjujem težav, ki jih to prinaša, ampak vas spodbujam k temu prizadevanju,« je Francišek pozval kongresnike.

Pri odgovornosti gre za prepričanje, da mora človek za svojo svobodno odločitev prevzeti nase tudi posledice, ki se bodo zanj in za druge pokazale prej ali slej. »Kjer ni svobodnega odločanja, tudi odgovornosti ni. Svobodno odločanje pa mora biti vedno odgovorno, kar pomeni, da mora človek na pravi način dati odgovor na klic resnice in dobrega, na zahteve npravnega reda in upoštevati posledice, ki jih ima njegovo svobodno odločanje zanj, za druge in za družbo.« (Alojzij Šuštar) Le tisti, ki spozna, koliko je v življenju odvisno od njegovega svobodnega odločanja, koliko dobrega ali slabega lahko stori zase in za druge, se zaveda tudi svoje odgovornosti. Iz zavesti odgovornosti raste v človeku resnost. Prizadeva si, da bi temeljiteje spoznal, natančneje premislil in bolje presodil to, o čemer se hoče svobodno odločati. Zavest odgovornosti nas obvaruje lahkorniselnosti in površnosti. Odgovornost je povezana še z drugimi moralnimi držami, kot so poštenost in zvestoba, iskrenost in resnicoljubnost, pa tudi spoštovanje drugega kot osebe v pogovoru in dogovoru; z etičnimi vrednotami, brez katerih ni humanega življenja.

te presveto telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v njegov sveti spomin. In tolikšno čast dajete Gospodu sredi vam zaupanega ljudstva, da boste vsak večer po glasniku ali po drugem znamenju oznanili, naj vse ljudstvo hvali in se zahvaljuje vsemogočnemu Gospodu Bogu. Če tega ne boste storili, vedite, da boste morali »na sodni dan dajati odgovor« (Mt 12,36) pred vašim Gospodom Bogom Jezusom Kristusom.

Tisti, ki bodo to pismo imeli pri sebi in ga spolnjevali, naj vedo, da bo nad njimi blagoslov Gospoda Boga.«

Vsak človek je torej bitje dialoga. To ne pomeni le to, da lahko govori, ampak tudi, da je nagovorjen, da zmoe slišati nagovor in dati odgovor. Človeka nagovarja veliko stvari in veliko jih od njega pričakuje odgovor. Lahko bi rekli, da splošna utemeljitev odgovornosti izhaja prav od tu: ker smo nagovorjeni, nagovarjajo nas ljudje, družba, zgodovina, kultura, pravzaprav vse življenje, moramo dati odgovor; od tod izhaja odgovornost. Druga utemeljitev pa izhaja iz dejstva, da sem za to, kar mi je v življenju zaupano, odgovoren. Zavest odgovornosti je lahko zelo različna; odgovornost pred družbo, pred oblastjo, pred človeštvom, pred zgodovino ali pred lastno vestjo. Postanimo – ostanimo odgovorni na vseh področjih svojega življenja.

»Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega« (Lk 20,25)

Matjaž Celarc

pretendentov, kot so Baraba (Lk 23,28–29), Juda Galilejec ali Tevda (Apd 5,26–27). Mesijansko pričakovanje je spremljalo rimsko okupacijo in vodilo do dveh uporov in uničenja dežele, medtem ko je uradna versko-politična struja igrala dvojno igrjo, da bi na eni strani pridobila naklonjenost Rimljanov in na drugi obdržala oblast nad ljudstvom. Ravno omemba cesarja odstira dejstvo, da je Izrael pod rimsko okupacijo. Cesar je zahteval davek, ki naj bi poleg vojske ter zagotovila kruha in iger prinašal *mir* celotnemu cesarstvu. Vendar pa se Rimljani niso zares zanimali za judovski svet (prim. Lk 13,1) in so z izkoriščanjem dežele le pripomogli k razvoju dodatne korupcije in razkrojnosti judovske družbe (prim. Lk 2,12–13).

Vprašanje glede davka enega denarija, ki predstavlja ceno enodnevnega dela, ima nedvomno simbolni pomen, kar lahko sklepamo ob pogledu na pripovedni okvir tako pri Luku kot drugih sinoptikih. Pri evangelistih odkrijemo nekoliko spremenjeno umestitev. Medtem ko Matej predhodno postavlja zgodbo o svatbeni gostiji (Mt 22,1–14), pa Marko in Luka postavljata v ospredje podobo vinograda (Mr 12,1–12; Lk 20,9–15), kar skupaj z Lukovo umestitvijo v konflikt z judovskimi voditelji (Lk 20,1–2) temeljno zaznamuje razumevanje zgodbe. Zgodba se ne dotika toliko davka kot pa Jezusovega sinovskega samozavedanja.

Na ta način Luka razkrije spletko velikih duhovnikov in pismoukov. Svojih morilskih teženj zaradi strahu pred ljudstvom ne izvajajo neposredno, temveč posredno, preko »pravičnih zalezovalcev«, ki čakajo, da bi ga ujeli

Ob naslovnih besedah, ki jih Jezus govori svojim sodobnikom, je sodobni bralec dvakrat presenečen. Najprej ob misli, da politični izraz vstopa v Sveto pismo, in drugič, da Jezus tako dobro razume sodobni sekularizirani svet.

Vendar pa ob poglobljanju spoznamo, da nas Jezus vabi k zavedanju, da vsi najdemo mesto v Božjih rokah. To zavedanje bolj kot kdaj prej potrebujemo prav v sedanjem trenutku, ko se soočamo z nerazumljivo grozoto vojne v naši bližini. Edino pogled na Boga ozdravlja pogled na človeka, očiščuje predsodkov in umirja.

Jezusu verski voditelji (prim. Lk 20,1) nastavljajo besedne pasti, med katerimi je vprašanje davka cesarju najbolj prefinjeno in zvito, saj se Jezus lahko ujame kot nasprotnik bodisi cesarja bodisi ljudstva (Lk 20,20). Mesijansko pričakovanje postane kriterij obtožbe Jezusa (Lk 23,2) ter drugih mesijanskih

v besedi in izročili upraviteljevi oblasti in pristojnosti (Lk 20,19–20). Ironija njihove »pravičnosti« odmeva starozavezne ukane napadalnih nasprotnikov (2 Mkb 5,25). Ravno zato Luka ne uporablja vljudnostnih fraz, namenjenih »resnicoljubnemu učitelju«, kar sicer najdemo tako pri Mateju, češ: »Povej nam torej, kaj se ti zdi« (Mt 22,16–17), kot Marku: »Naj ga dajemo ali ne dajemo« (Mr 12,14), temveč tretji evangelist izpostavi le vprašanje: »Ali smemo cesarju dajati davek ali ne?« (Lk 20,22)

Jezus prepozna ukano »pravičnih«, vendar jo mirno sprejme, vprašujoč po podobi (Lk 20,24: *eikōn*). Pri tem pa preide od vprašanja denarja k vprašanju dostojanstva in oblasti, saj se zaveda, da je denarij cesarjeva stvarina, medtem ko je človek Božja stvaritev (Lk 20,23–25). Medtem ko se voditelji ljudstva kot vodniki k Bogu v svoji slepoti izgublajo in v svoji izprijenosti sprevračajo

resnico dogodkov (Lk 23,2), pa Jezus vse to sprejme kot priložnost, da razodene svojo pravo identiteto človeka in Boga. Sobesedilo, ki govori o zavrnitvi vinogradnikovega sina (Lk 20,13–14) ter kasneje o Bogu živih (Lk 20,37–38), razodeva, da je Jezus resnična podoba Očeta (Flp 2,7: *morfē*), ki naj bi človeku povrnil sličnost, po kateri je bil ustvarjen (1 Mz 1,27: *eikōn*). Kakor je človek del družbene strukture, ki jo Jezus sprejema in spoštuje (Mt 17,27), pa Jezus sam postaja odkupnina za rešenje sveta (Jn 3,14–16). Pri tem ne gre za ceno enega denarja niti ne tridesetih srebrnikov, temveč za ceno življenja, ki ga Jezus daje, da bi ga za nas prejel nazaj (prim. Jn 10,17–18). Ravno v tem, ko sprejema popredmetenje in smrt ter vse izroča Bogu Očetu, prejme pravo dostojanstvo, ki ga podarja tudi vsakemu človeku (Flp 2,6–8).

Sredi sveta, kjer se vedno znova dvigujejo samooklicani odrešeniki, ki se hitro sprevržejo v prave tirane, Jezus odstopa od tovrstnih človeških pričakovanj (Jn 6,15). Čeprav deluje za množice ljudi, pa vedno ogovarja posameznika, in to z namenom, da bi človek svoje življenje usmeril k Bogu, saj je v tem ključ do skrivnosti življenja in odrešenja (Lk 19,9–10). Jezus tako obnavlja tok preroške misli, ki znotraj vseh političnih razmer ne išče političnih intrig ali upora, temveč zaupanje Bogu (Iz 7,9; Jer 5,21–25). Ta ista drža zaznamuje tudi novozavezno držo do družbenopolitičnih razmer (Flm 1,8–16; Rim 13,1–7). Edinorojenci, učlovečeni Bog ne nastopa kot sodnik, temveč zgolj pokaže na bistvo. Tako človek v svoji končnosti živi sredi družbeno urejenega sveta, vendar pa njegovo življenje pripada Bogu, saj ni več sužnja ne svobodnega ne moškega in ženske, saj smo v Kristusu postali nova stvar, da bi v življenju svetu razodevali Očeta, ki nam kot sinovom v Sinu daje vse svoje življenje (prim. Gal 3,28–29).

Da, v preizkušnji se človek
brez vere pod težo tesnobe sesuje,
človek vere pa se odpre Bogu,
edinemu Odrešeniku.

p. François Bustillo

Molímo za svojo domovino

Sestre klarise

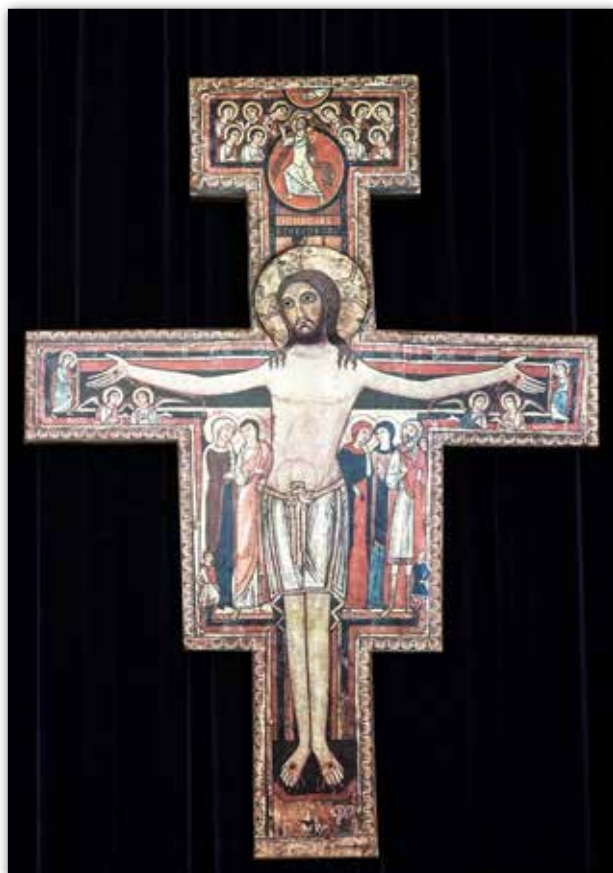

Vsak kristjan je poklican k odgovornemu izpolnjevanju poslanstva, ki mu ga je zaupal Gospod, da v polnosti razvije in uporablja podarjene mu talente v dobro svojih bližnjih, svete Cerkve, družbe in vsega sveta. S svojimi dejanji, zgledom, prepričanjem, z molitvijo ... sooblikuje Cerkev, družbo in ves svet.

Hardick v knjigi Duhovnost sv. Klare pravi, »da kristjan z grehom žali Boga in oškoduje odrešenje, poleg tega pa škoduje tudi udom Kristusovega skrivnostnega telesa; prav tako imajo korist od njegovega svetega življenja vsi krščeni. Zato so v Cerkvi življenje in dejanja vsakega vernika pomembni za vse druge.« S svojimi vrednotami, etičnimi prepričanji in z evangeljsko držo sooblikujemo in posvečujemo okolje, v katerem živimo. Nismo vsi isti ud, smo pa udje istega »Kristusovega telesa«. Vsak ima svojo nepogrešljivo vlogo. Dolžni smo skrbeti drug za drugega, se med seboj vzgajati in oblikovati, si pomagati in v Kristusovi ljubezni ljubiti drug drugega kakor samega sebe.

V današnjem svetu veliko pozornosti posvečamo posvetnemu, vedno bolj pa pozabljamo, da ni treba dati le cesarju, kar je cesarjevega, ampak tudi Bogu, kar je Božjega. Slednje ima prednost pred prvim, a ga hkrati ne izključuje. Šele ko damo Bogu, kar je Božjega, moremo prav dajati cesarju, kar je cesarjevega, brez malikovanja, samozadostnosti, sebičnosti, iskanja samega sebe

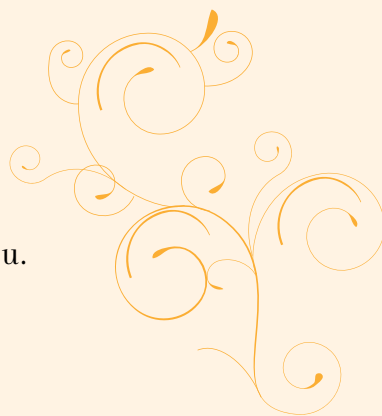
in povzdigovanja nad druge. Samo v iskreni, globoki molitvi pred Najsvetejšim, kjer se naša beda iz obličja v obličje sreča z Bogom, Stvarnikom vsega, lahko zares spoznamo, kaj je prav in kaj ne, kaj je krepost in kaj protikrepost, kaj je svetost in kaj grešnost. Spoznavamo pa tudi, da vse dobro prihaja od Boga in da je človek, ustvarjen po Božji podobi, postavljen za varuha stvarstva, za oskrbnika in da pravo gospostvo nad stvarstvom in njim samim končno pripada le Bogu. Vse prepogosto se dogaja, da si ljudje ne vzamejo več časa za Boga, za molitev, liturgijo, zakramente, pa tudi drug za drugega ne. Ne zanimajo jih stiske in usoda bližnjih ter naroda, ki mu pripadajo. Kljub vsestranskemu povezovanju se zahodni svet pogreza v individualizem, odtujenost, brezčutnost, sebičnost. Nekateri se odmikajo od Boga in od »cesarja«. Želijo biti prosti vsega ter dajati samo sebi in svojim. Taka drža pa ne osrečuje, ampak prinaša naveličanost in praznino. Človek je lahko srečen samo v nenehnem podarjanju samega sebe v službi Bogu in bližnjim. Samo odgovorno, pošteno, darujoče življenje v povezanosti z Bogom napolni dušo z mirom in veseljem. Pri cerkvi sv. Damjana, ki je simbol Klarinega življenja, je Frančišek dobil Gospodovo naročilo: »Pojdi, popravi mojo hišo!« Tudi sv. Klara je vedela, da morata njeno življenje in življenje njenega reda prispevati k obnovitvi Gospodove hiše. Njeno poslanstvo je za vso Cerkev.

»S kolikšno skrbnostjo in s kolikšnim naporom duha in telesa moramo torej izpolnjevati naročila Boga, da bi Mu z Gospodovo pomočjo mogle vrniti pomnoženi talent! Sam Gospod nas je izvolil za zgled in zrcalo tistim, ki živijo v svetu.« (KlOp) Prenova se vedno začne pri vznožju Jezusovega križa – s spreobrnjenjem srca, pokoro, postom, molitvijo, k čemur nas kliče tudi ta sveti postni čas. Mar nas ne kliče k temu Jezus sam že 2000 let? Nobena Njegovih besed ne bo nikdar prešla, ni zastarela in ne bo.

Sveta Klara je imela sebe in svoje sestre za »sodelavke samega Boga in oporo slabotnih udov Kristusovega skrivnostnega telesa« (prim. 3Klp). Molimo za svojo domovino. Vsi lahko s svojim življenjem in pričevanjem sodelujemo in prispevamo k blaginji v naši domovini in gradimo temelje za boljšo prihodnost. Naj se tudi danes iz naših src po Marijinih rokah nenehno dviga pred Božji prestol vonj kadila čiste molitve, ki bo ganila Božje srce, da bo kljub naši bedi, upornosti, grešnosti razsvetlilo naša trda srca in razum, nam vlilo sedmero darov Svetega Duha, da Mu bomo po zgledu Njegove presvete Matere zvesto služili do konca, pa naj se zgodi karkoli.

Delo z laiki,
zlasti spodbujanje frančiškovskih bratstev,
je edinstvena tema.
Nismo sami, obkrožajo nas laiki,
ki živijo Frančiškovo karizmo.
Kakšno mesto jim namenjamo?
Skupaj lahko živimo izjemno poslanstvo v dopolnjevanju.
Klicati laike k frančiškovskemu življenju
ni agresija ali prozelitizem,
ampak je to čudovita poklicanost!
p. François Bustillo

To življenje ni vse, kar imamo

Pogovarjal se je p. Igor Salmič

Tokratni gost je dober poznavalec svetovne zgodovine in politike, profesor latinščine in zgodovine na Filozofski fakulteti v Mariboru **dr. Aleš Maver**. Poznan je po svojem širokem poznavanju različnih zgodovinskih obdobij, tako da so ga neke-teri imenovali kar »polihistor«, s katerim je možno govoriti o zgodovinskih temah od prazgodovine pa do današnjih dni.

Pred leti je bil redovni kandidat pri križniškem redu, povezan pa je tudi s frančiškovsko dediščino. V svojem otroštvu je pogosto zahajal v frančiškansko baziliko Matere usmiljenja v Mariboru. Med frančiškovskimi svetniki mu je najbližji sv. Anton Padovanski, ob katerem se še danes rad spominja šmarnic, ki so mu bile posvečene ob 800-letnici rojstva (l. 1995). Posebno mesto ima zanj Ptujška Gora, kamor večkrat zaide, včasih tudi peš, in nekateri minoriti, predvsem pokojni p. Maks Klanjšek, ki je kot dekan dekanije Dravsko polje večkrat prihajal v njihovo domačo župnijo Fram.

Glede na to, da je pričujoča številka posvečena odgovornosti, smo se z dr. Alešem Mavrom pogovarjali o tej temi, predvsem z ozirom na splošno družbeno in politično dogajanje po svetu in na Slovenskem.

G. Aleš, lepo te pozdravljam in se ti zahvaljujem za tvojo pripravljenost.

Ta številka revije je posvečena odgovornosti, o kateri lahko govorimo na različnih področjih. Na katere vrste odgovornosti naj bi bili kristjani v današnjem svetu še posebej pozorni?

Hvala lepa za povabilo. V veliko čast mi je. Ob tem vprašanju sem največ razmišljal, kaj bi odgovoril (op. okvirna vprašanja so bila dr. Mavru poslana vnaprej). Na prvem mestu je vsekakor odgovornost do drugega človeka, do sočloveka. To odgovornost bi videl v dveh smislih. Prvič, da skušamo biti do sočloveka v odnosih pošteni; drugič pa, da poskušamo uresničevati tisto evangelijsko načelo, da tistega, česar si ne želimo, da bi drugi počeli nam, ne počnemo tudi mi njim. Poseben izraz te odgovornosti se mi danes zdi, da od sočloveka ne pričakujemo tistega, česar sami nismo sposobni narediti. Iz tega pa izhaja prehod k drugi pomembni odgovornosti: to je odgovornost do samega sebe, posebej v času hudega stresa, pritiskov. Velikokrat se dogaja, da od sebe zahtevamo

preveč, kar ravno tako ni prav. Tretja velika odgovornost pa je odgovornost do stvarstva v celoti, vendar pa bi odgovornost do sočloveka in sebe postavil na višje mesto.

Na tem mestu si že odprl vidik, ki nas v tem trenutku posebej zanima, torej odnos do stvarstva ali družbe. Vedno me je pritegnil stavek iz starokrščanskega zapisa Pismo Diognetu, v katerem je rečeno, da so kristjani za svet to, kar je duša za telo. Govorimo o odnosu do družbe. Kako si lahko razlagamo ta stavek?

Ta stavek je tako bogat in skrivnosten, da bi lahko kristjan o njem razmišljal vse življenje, pa še vedno ne bi v polnosti dognal, kaj hoče neznani pisec (znan je samo naslovnik, ne pa avtor) povedati. A če poskušam razmišljati, bi rekel, da je duša v telesu tisto, kar oživlja. In na kak način bi lahko kristjan oživil svet? Mogoče danes zlasti na dva načina: prvič, tako da bi v ta svet vnašal veselje, čeprav nas kristjane velikokrat povezujejo ravno s kakimi drugimi občutji: s čemernostjo, strogostjo itd.

Druga, še pomembnejša stvar, ki je danes povezana s tem oživljanjem, pa je, da bi v svet ponovno prinesli tisto, kar tudi meni osebno precej manjka: zavedanje, da to življenje ni vse, kar imamo. Mislim namreč, da je danes tudi med kristjani zasidrano – morda tega ne izražamo, a v praktičnem življenju se vedemo – obnašanje, kot da to življenje nima nadaljevanja. Na omenjeni točki se verjetno razlikujemo od kristjanov prejšnjih stoletij, ki so večinoma

jasno povezovali tukajšnje življenje in življenje v polnosti. Če bi to prinesli nazaj, potem bi bili verjetno res duša za svet. Mislim, da se je tudi v tej zadnji epidemiji navedena težava dobro pokazala.

Verjetno je res, da če imaš pred seboj to perspektivo večnosti, potem vsekakor tudi drugače gledaš na življenje okrog sebe, na družbo kot tako. Zdi se mi, da si napol že odgovoril na naslednje vprašanje, ki govori o tem, da naj bi bili kristjani v svetu, a ne od sveta. Kaj pomeni to v odnosu do sveta okrog nas, če imamo to zavest?

Gre za pomembno dilemo in njeno razreševanje je zelo težko, kar nakazujejo že Jezusovi pogovori z njegovimi sodobniki. Velikokrat si predstavljamo Jezusa, ki govori le z odrinjenimi, bolnimi, obrobniimi, zavrženimi ... Gotovo so bili ti še posebej deležni njegove pozornosti, ampak Jezus je bil hkrati tudi suveren sogovornik tistim, ki jim je na tem svetu šlo dobro, ki so zasedali pomembne položaje: spomnimo se samo njegovega obiska pri bogatem farizeju. Jezus je z vsemi suvereno komuniciral, vedno pa je poudarjal, da nič v tem svetu ne škodi samo po sebi. Škodi pa, če nekaj, kar je od sveta, skušamo narediti za absolutno. Tudi predlog, naj bomo kristjani popolnoma v svetu, a naj se hkrati zavedamo, da nismo od sveta, namiguje na to. Vsake stvari se torej lotimo resno, a se hkrati zavedamo, da ni nič dokončnega, da ima zadnjo besedo nekdo drug in da moramo njega imeti vedno pred očmi, ko se spuščamo v dogajanja in tudi stvari tega sveta.

Lahko naredimo naslednji korak. Z zavestjo, ki si jo sedaj opisal, se postavlja vprašanje kristjanovega odnosa do politike, ki ima ponavadi zelo slab prizvok. Včasih nam ponujajo strogo ločitev: kristjani bi se morali ukvarjati le z duhovno sfero, ne pa tudi s časnimi rečmi. Kakšen naj bo naš odnos do politike, ki jo celo papež Frančišek imenuje najvišji izraz ljubezni do bližnjega? Ta izjava se nam zdi namreč v današnjem svetu zelo nevsakdanja.

Res, treba je priznati, da se je v našem zahodnem svetu, še posebej v Sloveniji, uveljavilo prepričanje, da je politika nekaj, kar ni za poštenjake. Pri tem se mi zdi papežovo stališče pravilnejše in tudi bližje tistemu, kar je izvor politike. Vsaj pri nas, na Zahodu, današnje pojmovanje politike najbolj povezujemo z razmerami v stari Grčiji, zlasti v Atenah. Beseda politika ne pomeni nič groznega, pomeni namreč skrb za mesto, skrb za skupnost (gr. *polis*). Papeževa opredelitev je zato celo nadgradnja te opredelitve. Je pa res, da je bilo morda kristjanom v zgodovini od začetka nekoliko težje sodelovati v političnem življenju, ker v prvih stoletjih dejansko niso bili javno priznani, zato so imeli na splošno težave s pojavljanjem in nastopanjem v javnosti. Omenjeno se vsekakor pozna, ker si pri večini predkrščanskih verstev, končno

tudi pri judovstvu, sploh ni mogoče predstavljati, da bi tako ostro ločevali politično življenje in delovanje od verskega ali kultnega življenja. Ti dve področji nista bili ločeni, tako da je pravzaprav krščanstvo prineslo ločitev verskega in političnega življenja oz. danes celo že vere in družbe v celoti, kar se mi zdi vseeno pretirano. A gre za pomemben del krščanske dediščine, ki je kristjanom omogočil, da so bili manj navezani na politične danosti tega sveta. Težava se je recimo pojavila že ob koncu rimskega cesarstva, ko so bili nekateri kristjani prepričani, da je zdaj rimsko cesarstvo neke vrste predstopnja nebeškega kraljestva, pa jih je sv. Avguštin opozoril, da je tudi rimsko cesarstvo minljivo, pri čemer se je lahko naslonil na bogato krščansko izročilo, ki je po eni strani sicer pozitivno gledalo na rimsko cesarstvo, imamo pa tudi določne tokove, zlasti v Knjigi razodetja, ki rimsko cesarstvo prikazujejo izrazito negativno. Skepsa do političnega delovanja je torej kristjanom položena že v zibelko, kar gotovo ni narobe, seveda pa je plodnejši pogled na politično življenje tak, kot ga ponuja sveti oče in kot navsezadnje izhaja tudi iz zahodne politične misli. Gotovo nobena državna ureditev ni absolutna in edina možna, nobenemu vladarja oz. politiku ne smemo pripisovati božanskih atributov, kar je bila velika skušnjava ves čas, ampak kristjan naj bi v političnem življenju naredil tisto, kar more, in se pri tem zavedal, da je vsak konkreten politični red tudi minljiv.

Ali bi lahko za vse to, kar si povedal, kot sintezo uporabili Jezusov znani stavek »Dajte Bogu, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega«?

Da in ne. Da, če razumemo ta izrek, kot je bil verjetno mišljen. Poudarek ni na tem, da gre za dve enakovredni ravni, kot se velikokrat razlaga, ampak da obstajajo določene stvari, do katerih cesar (država, politika, različni režimi) nima dostopa in ki so pridržane samo Bogu. Veliko kristjanov pa je (da bi že v prvih stoletjih dokazali

petnajstih letih kaže zlasti v pojavu t. i. novih obrazov, kjer se zdi, da je politični spomin Slovencev na splošno zelo slab. To je ena stvar. Osebnostno sem teoretično velik zagovornik obstoja političnih strank kot oblike političnega delovanja, se pa sam na ta način politično ne angažiram, a ne zaradi tega, ker bi mislil, da gre za kaj slabega, pač pa zaradi tega, ker imam slabe živce. In tako kot težko igram šah, ker lahko izgubim, se tudi v strankarski politiki ne udeležujem. Izkušnja opazovanja pa je, da je ne glede na vse slabo,

lojalnost rimskemu cesarstvu) pomen tega izreka nekoliko obrnilo in je s tem hotelo poudarjati absolutno nujnost lojalnosti do vsake oblasti. Mislim pa, da ne gre za pomen tega Jezusovega izreka, ki jasno govori, da je Božje več kot cesarjevo. Po drugi strani pa imamo (vsaj v zapisani obliki) še starejše navodilo za odnos do oblasti, ki ga je zapisal apostol Pavel v Pismu Rimljanom. Predstavlja velik problem, ker v besedilu, ki sem ga velikokrat prebral, nisem našel kakršnekoli omejitve oz. uzde za oblast, ker je po tej apostolovi misli vsaka oblast od Boga, zato je človek zavezan k pokorščini, četudi je krivična. Mislim, da je takšno stališče tudi v zgodovini naredilo veliko škode, pri čemer ljudje niso upoštevali, da je Pavel zelo verjetno pisal z mislijo, da politične ureditve ne bodo več dolgo obstajale, ker bo kmalu sledil drugi Kristusov prihod.

Ta razprava je zanimiva. Vmes sem se spomnil še na apostola Petra, ki je dejal, da je treba Boga bolj poslušati kot ljudi.

Gotovo. A zdi se mi, da je to bolj v duhu Jezusovega navodila: »Dajte Bogu, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.«

Kar se tiče samega političnega življenja, se – tudi v zvezi s parlamentarnimi volitvami, ki bodo letos – postavlja vprašanje za vsakega kristjana, v kolikšni meri je dolžan spremljati dnevno politično dogajanje in v kolikšni meri se je dolžan tudi aktivno ukvarjati s politikom.

Najbrž ni nujno, da bi vsak dan gledal dnevnik, je pa pomembno, da je seznanjen z glavnimi tokovi dogajanja. In da stvari ne skušamo razumeti vedno na prvo žogo, ampak se mi zlasti v slovenski politiki zdi pomembno, da si pridobimo nek širši časovni pogled na izvore stanja in končno političnih razmer, v katerih se nahajamo. Omejenjenega nekoliko manjka, kar se v Sloveniji v zadnjih

kar slišimo o strankah in njihovem delovanju, zlasti za okolje, kot je Slovenija, ki je imela izkušnjo, ko je bila dovoljena samo ena stranka, pomembno, da obstaja več strank, da je močno razvit pluralizem različnih pogledov. Kajti če obstajajo različne samostojne politične stranke, vpliva to tudi na druga področja. To v zadnjih dveh letih zelo boleče vidimo v nekaterih okoljih, kjer strank bodisi ni ali pa niso v resnici avtonomne oziroma vse trobijo v isti rog. Navedeno vpliva tudi na medijsko področje, na področje delovanja civilne družbe, zato sem samemu pojavu političnih strank, kot rečeno, naklonjen. Tudi

ne mislim, da bi morali vsi kristjani politično trobiti v isti rog, da bi morali biti vsi privrženci ali volivci ene stranke. Takšne zamisli so v preteklosti obstajale v slovenskem prostoru, pa končni rezultat po mojem mnenju ni bil preveč dober. V Sloveniji morda celo premalo pozornosti posvečamo različnim političnim pogledom tudi med kristjani samimi. Zdi se mi, da nas je tega malo sram, da se nam zdi nekako nenaravno, ampak v resnici ima tudi kristjan pravico, da se politično različno opredeljuje. Vsaj uradno bi radi videli, da kristjani v politiki nastopajo kot nekakšen monolit. Zelo blizu mi je misel, ki jo je pred leti izrekel p. Branko Cestnik: da so katoličani v Sloveniji razdeljeni po političnem prostoru tako kot margarina, ki jo namažeš na kruh.

Govoril si o pluralnosti med samimi kristjani in izjavil, da se ni izkazalo za dobro, ko je prevladovalo mnenje, da bi morali vsi voliti eno stranko. Ali so kljub temu kakšni skupni imenovalci pri izbiri strank, pri katerih bi se kristjani morali zediniti?

Načeloma imamo kristjani svojo ustavo, mnogi pravijo, da so to Jezusovi blagri. Nadalje je gotovo spoštovanje življenja v vsem njegovem bogastvu in pojavnih oblikah nekaj, kar je za kristjana ključno, čeprav na Zahodu bolj kot pri nas prihaja med kristjani do nekakšnih premikov v dojemanju teh vprašanj. Posebej v slovenskem primeru bi bilo dobro, če bi se kristjani bolj poenotili v odnosu do nekega bolečega dela naše skupne preteklosti, ki zadeva zlasti drugo svetovno vojno, dogajanje po njej, naravo sistema, ki je potem obvladoval slovensko družbo. Mislim, da so ravno tu razlike največje. Ne pravim, da bi se moralo soglasje preliti v podporo neki točno določeni politični opciji ali politični stranki, vsekakor pa mislim, da bi, če bi kristjani dosegli vsaj delni skupni imenovalac, v tem primeru na nek način postali v političnem življenju v Sloveniji tudi jeziček na tehtnici. Toda od tega smo po mojem mnenju zelo oddaljeni, ker imamo ravno na ta del slovenske zgodovine in bližnje preteklosti res zelo različne poglede.

Ta tragedija nas spremlja še danes ...

Mogoče tudi zaradi posebne okoliščine. Ko sem se z ljudmi pogovarjal, so mojo tezo mnogi zavračali, ampak zdi se mi, da je bil ta veliki prepad, ki se je odprl med Slovenci med drugo svetovno vojno, tudi prepad med kristjani oz. katoličani. Vsekakor so bili na obeh straneh v veliki večini kršчени ljudje. Ali so na vseh straneh zajemali iz studenca vere, ki jim je bila podarjena s krstom, pa je drugo vprašanje.

Še kakšna beseda o duhovnikih. Včasih se kdo huduje nad njimi, da se preveč politično angažirajo in govorijo o tem v cerkvi. Če pogledamo nazaj, vemo, da je bilo v našem okolju nekaj normalnega, da so bili duhovniki še pred drugo svetovno vojno zelo aktivni v politiki.

Imeli smo npr. predsednika vlade dr. Antona Korošca, ki je bil duhovnik, danes pa se nam to zdi nesprejemljivo. Kako ti gledaš na razvoj duhovniške vloge pri političnih vprašanjih in kakšno mesto naj bi danes imeli duhovniki na tem delikatnem področju?

Zelo zanimivo vprašanje. Mogoče bi na začetku razblijnil neko splošno prepričanje, da je bila tako velika vloga duhovnikov v politiki slovenska posebnost. Še danes pogosto slišimo kritike, ker je bil Anton Korošec predsednik vlade, celo notranji minister, pa prosvetni minister in predsednik senata in ker so bili še drugi slovenski duhovniki politično aktivni kot poslanci in kot ministri še do leta 1941. A ne gre za slovensko posebnost, saj je bil tudi vodja nemške stranke Center v času, ko so nacisti prevzemali oblast, duhovnik. Večkrat je bil duhovnik predsednik vlade na Češkoslovaškem ali v Avstriji (Ignaz Seipel v tridesetih letih). Skratka, ta pojav je bil razširjen. Če bi primerjali določila zakonika cerkvenega prava o političnem delovanju duhovnikov, potem velike razlike med starim zakonikom iz leta 1917 in novim zakonikom iz leta 1983 ni. V obeh primerih je načeloma politično delovanje duhovnikov odsvetovano, ampak hkrati so vrata priprta za primere, ko bi bilo nujno, da bi duhovnik politično deloval neposredno kot politični funkcionar. Razvoj je šel v drugo smer po drugi svetovni vojni, čeprav je zanimivo, da je bil ta rez bolj radikalen pri katoliških duhovnikih kot pri protestantih in pravoslavni. Predsednik norveške vlade je bil še do leta 2005 protestantski pastor in tudi Makedonci so se leta 1991 čisto resno pogovarjali, da bi prvi predsednik neodvisne Makedonije postal pravoslavni metropolit. Pri katoliških duhovnikih pa je zanimiv pojav, da so bili pred drugo svetovno vojno tisti, ki so bili neposredno dejavni v politiki, praviloma bolj na konservativni oz. na desni strani, tisti katoliški duhovniki, ki so bili aktivni v novem času, pa v glavnem zastopajo leva stališča. Pred približno petnajstimi leti je bil predsednik Paragvaja katoliški škof kot kandidat tamkajšnje leveice. Ta škof od Benedikta XVI. ni dobil dovoljenja za kandidaturo. Prav tako je znan prizor, ko papež Janez Pavel II. med obiskom Nikaragve žuga duhovniku, ki je bil minister v socialistični vladi. Tudi danes srečamo katoliške duhovnike, ki so neposredno prisotni v politiki. Nasploh pa je verjetno v ozadju njihovega umika prevladal premislek, da je duhovnik pastir vseh na območju svojega delovanja in ne more biti neposredno vključen v politično stranko, ki je v vsakem primeru samo izbira dela njegove »črede«. Na ta način ne more enakovredno skrbeti za vse. Ta premislek je utemeljen in upravičen, čeprav so se katoliške stranke med seboj razlikovale in je duhovnik kot politik seveda lažje deloval tam, kjer so praktično vsi katoličani volili eno stranko, kot je bilo to na Nizozemskem še tam do 60. let 20. stoletja. Težje je bilo na Slovenskem, kjer so bili takrat skoraj vsi Slovenci katoličani, a razdeljeni med več političnih strank, čeprav je bila seveda katoliška običajno najmočnejša.

Ko si dejal, da se duhovniki včasih politično izrekajo, mislim, da bi bilo tu treba jasno razlikovati med izrekanjem za točno določeno politično stranko in kandidata, kar je neustrezno, razen v izrednih primerih, ko bi bil na kocki obstoj skupnosti. Če si npr. predstavljamo položaj, da kandidira Adolf Hitler, potem mislim, da bi duhovnik, ki bi se izrekel za njegovega protikandidata, ravnal popolnoma pravilno. Druga stvar pa je, da imajo duhovniki pravico izpostaviti temeljna načela, o katerih sva prej govorila, in v slovenskem primeru končno tudi neko temeljno razlago slovenske resničnosti, ne da bi se opredeljevali za posamezne politične stranke ali kandidate. Slednje se mi ne zdi produktivno, in ko so poskušali škofje ali duhovniki v kakem drugem okolju, kjer je taka stvar mogoče bolj sprejemljiva kot v Sloveniji, to početi, se navadno ni ravno dobro končalo. Spomnimo se kandidature Lecha Walense za predsednika Poljske leta 1995, ko so ga škofje in duhovniki v en glas podprli, pa vseeno ni zmagal, kljub temu da so bili Poljaki takrat še bolj katoliški in je bilo še več nedeljnikov, kot jih je danes.

Prej si nekako že delno odgovoril na naslednje vprašanje, ko si govoril o skupnih imenovalcih krščanskih političnih stališč. Glede na to, da bomo sedaj zelo vpeti v politično dogajanje v predvolilni kampanji, se za kristjane postavlja vprašanje, kako razločevati med dobrim in slabim, ko se bodo morali odločati za konkreten glas.

Tu se mi zdi pomembno – ne samo za kristjane, ampak za vse Slovence – da bi pri odločitvi upoštevali širše časovno obdobje ter širši kontekst in ne samo dogajanje zadnjih mesecev. Jasno je, da bodo te volitve zelo zaznamovane z veliko preizkušnjo, ki jo je predstavljala pandemija, saj se je svet, ki smo ga prej poznali, zaprl, kar je zelo boleča izkušnja, ki je ne smemo podcenjevati, niti v smislu prelomnice v verskem življenju ne. Zaprtje cerkva je bil velik stres za veliko ljudi, ampak svoj glas bi morali kljub temu umestiti v nek širši kontekst in gledati daljše časovno obdobje. V tem okviru bi morali presoјati, kdo je kdo, kdo se za kaj res zavzema, od koga je mogoče pričakovati bolj daljnosežne rešitve. Ta širši pogled je na Slovenskem vsaj v zadnjih petnajstih letih nekoliko umanjkal. Je pa letos še posebej težko, ker bosta zadnji dve leti ostali živo v spominu. Tako nenavadni sta bili, da bosta verjetno pri odločitvi ljudi igrali najpomembnejšo vlogo.

Ob vsem tem razmišljanju ne moremo mimo vojne v Ukrajini, ki ima lahko tudi pri nas zelo široke posledice. S katerim ključem naj bi kristjani razbrali vse to, kar se dogaja v Ukrajini, in kaj nam to lahko prinese tudi za naše konkretno življenje? Zavedam se, da je to težko vprašanje, ker se zadeve iz dneva v dan spreminjajo. Ali je možen kakšen globlji pogled na to, kar se dogaja v Ukrajini, tudi z ozirom na prihodnost?

Mislim, da ne, ker je bilo pred tednom dni to, kar se zdaj dogaja, popolnoma nepredstavljivo. Če nam stvar kaj sporoča, je sporočilo, da smo kot ljudje in kot družba (Evropa in svet) zelo krhki. In to je že drugo tako sporočilo v zadnjih dveh letih po pandemiji, ki se nam je še jeseni leta 2019 zdela nemogoča; tistemu, ki bi napovedal kaj takega, bi se smejali. Trenutno pravega smisla v tem, kar se dogaja v Ukrajini, ne vidim. Tisto, kar sam občutim, je zlasti globoka žalost. Res se je to že marsikje dogajalo, ampak se je dogajalo ljudem, s katerimi se nisem čutil tako povezanega, krajem, ki jih nisem poznal in imel rad, zdaj pa se dogaja neki deželi, ki jo po naključju imam rad, kjer sem bil in sem jo občudoval, kjer sem navdušeno sledil nekaterim dogodkom, ki so se zgodili v zadnjih dvajsetih letih. Meni osebno je zelo težko sprejeti, da je verjetno vse to zdaj uničeno ali bo uničeno. Življenje ljudi v teh krajih, če bodo preživel, bo izjemno težko, pa že do sedaj ni bilo posebej lahko. Vse omenjeno so vidiki, ki me naredijo žalostnega, obenem pa občutim izredno nemoč, ker ni videti, kaj bi lahko razmere obrnilo na bolje, razen zaupanja v Boga. Zdaj se mi prvič dogaja, da malo resneje jemljem zgodbe, ki jih kot zgodovinar poznam o Božjih posegih in posegih Božje

Matere v nekatere vojaške spopade, npr. pri Čenstohovi v 17. stoletju ali pri Dunaju leta 1683 in v Varšavi leta 1920. Prideš do točke, ko se ti čudež od vseh stvari zdi še najverjetnejša pot do rešitve. Če je tukaj res kakšen pozitiven nauk, je v tem, da smo šibki, da sami ne zmoremo veliko in da na koncu preostane edinole drža, da pademo na kolena in prosimo za milost in za to, da Bog omeči srca tistih, ki jih je treba omečiti. Mogoče čutim podobno kot Izraelci ob faraonu, ki je imel zakrknjeno srce in ni imel posluha za njihovo stisko in se tudi očitnim znamenjem Božje navzočnosti in moči ni dal prepričati. Zame je bila to vedno zelo lepa zgodba, rad sem jo bral, nisem pa si predstavljal, da se bom znašel v položaju, ko jo bom v globini razumel in čutil, da bi bil potreben nek podoben Božji poseg, da se ta zakrknjenost src stopi. Druge rešitve skoraj ne vidim. Po drugi strani pa moram v zadnjih dneh, ko gledam dogajanje v Ukrajini, na novo premisliti tudi nekatere zgodovinske dogodke, ki zame seveda niso bili živi, ampak dogajanje na Vzhodu meče nanje popolnoma drugo luč, npr. na tisto, kar smo govorili o Slovencih med drugo svetovno vojno. Mogoče takratne izbire delujejo še težje, kot sem imel sam občutek. Mogoče sem kdaj tudi prelahko govoril o teh izbirah. Če sedaj gledamo Ukrajino, vidimo, za kako težke stvari gre.

Tudi sam se strinjam, da sedaj določene stvari iz preteklosti doživljamo čisto drugače. Ob pandemiji so nam kuge postale blizu, če so se nam prej zdele pravljice, podobno tudi sedanja vojna. Pri obeh pojavih si omenjal krhkost, ki smo jo zelo močno občutili. Je pa vprašanje, koliko se znamo iz tega naučiti. Glede na to, da imamo ta intervju za Frančiškovo revijo, se mi zdi prav, da se dotakneva tudi samega Frančiška in njegove duhovnosti. Koliko in v čem je lahko aktualna za to, kar doživljamo v tem trenutku? Kje vidiš poslanstvo vseh tistih, ki sledimo Frančiškovi duhovnosti?

Moram priznati, da sem imel večino svojega življenja z likom svetega Frančiška kar težave. Ko sem bil čisto majhen, sem bil navdušen nad njim in nad zgodbami, kakor sem jih takrat lahko razumel, potem pa se mi je s svojo strogostjo v odnosu do imetja zdel zelo daleč od mojega življenja. Velik del mojega verskega odrasčanja je potekal v frančiškanski baziliki v Mariboru, kjer je bil sveti Frančišek zelo navzoč. Med frančiškovskimi svetniki me je sicer vedno bolj nagovarjal sveti Anton Padovanski. Kar pa mi je bilo pri Frančišku vedno blizu, je njegova izjemna zvestoba Cerkvi. Vidi njene napake in pomanjkljivosti, ampak se ne oddalji od nje. Ne sledi nekaterim, ki so mislili, da morajo zaradi napak prelomiti z njo, ampak jo skuša popraviti. V tem je velik. Vedno mi je veliko povedal odnos med papežem Inocencem III. in sv. Frančiškom. Vem, da ga mnogi razlagajo na ta način,

da Inocenc ni razumel Frančiškove veličine in ni sledil njegovemu zgledu, ampak mislim, da sta se dopolnjevala. Ravno omenjeno je nekaj, kar je pomembno za Cerkev v vseh časih, tudi danes: da je to širok prostor za vse ljudi, da lahko vsak s svojimi talenti v njej uspeva in prispeva svoj delež, kot ga je sveti Frančišek radikalno. In kljub temu, da je verjetno bolje razumel svoj čas in poslanstvo Cerkve kot večina vernikov, je ostal v Cerkvi.

Tudi danes vidiš kot temeljno nalogo kristjanov in Frančiškovih v zvestobi do Cerkve in v tem, da je treba kaj popraviti, da se ne držimo nazaj in smo v prvi vrsti?

Tako bi morali po mojem mnenju ravnati vsi, ne samo Frančiškovi sinovi.

Imaš na koncu še kakšno posebno sporočilo za naše bralce?

Rad bi podelil eno osebno izkušnjo: prvi minorit, ki sem ga spoznal in ki je name naredil največji vtis v življenju, je bil p. Maks Klanjšek. Ko sem začel hoditi k verouku, je bil on dekan in je hodil spraševat za obhajilo in birmo. Super človek! V najlepši luči sem ga doživel, ko smo v Framu imeli celodnevno češčenje in je on vodil zaključno mašo. To je bilo veličastno. Imel je krasno pridigo, kjer je povedal neko Župančičevo uganko, katere rešitev je bila hostija.

Dr. Aleš Maver, najlepše se ti zahvaljujem za izredno zanimiv pogovor, ki bo s svojo širino zagotovo obogatil naše bralce, da bodo tudi s tvojo pomočjo bolje razumeli odgovornost, predvsem na družbenem in političnem področju. Bog te blagoslovi.

»Iskal sem te, ti duša dragocena,

posvetil tebi skrb sem svojo.

Od večnosti v lepoto tvojo

je moj pogled uprt.

Iskal sem te, jokalo je nebo,

ko strt pod oljkami sem klečal,

da tvojo bi ljubezen srečal,

ker ljubim te tako.

Iskal sem te, po težki

križevi sem hodil poti,

z edino željo, tako vročo,

da ti prišla bi mi naproti.

In ker te ni bilo,

v ljubezni sklenil sem tako:

počakam te na lesu križa,

razpet, pribit, s krvjo zalit.

Odrpta stran ti klicala bo noč

in dan in tisoč ran ti pričalo bo

o ljubezni moji in to,

kako jaz hrepenim po tvoji.

Še danes čakam te tako:

z razprtimi rokami, z odprtim srcem,

pribitimi nogami.

Tako te čakam, da vsa zemlja vidi.

O duša draga, pridi, pridi!«

s. Amabilis Jama

Pripravlja: Doroteja Emeršič

1. postaja

PILAT OBSODI JEZUSA NA SMRT.

Bila je izrečena obsodba.
Si stopil ven. Si stopil sam.
So se poskrili apostoli.
Je molčal svet,
zasut s temno besedo.
Zlomljeno nad tvojo glavo.

4. postaja

JEZUS SREČA SVOJO MATER.

Iz zidov samote.
Iz bele megle na poti
je prišla mati.
Si videl tišino v njenih očeh?
Vsevednih?
Trpljenje v njenem pogledu?
Trpeči človek božji.
Kaj rečeš nesrečni materi, nesrečnik?

13. postaja

**JEZUSA SNAMEJO S KRIŽA
IN GA IZROČIJO MATERI.**

Trdo križano truplo
z otrdelimi razprostrtimi rokami
omahne s križa v njeno naročje.
Tja, od koder je prišlo in odšlo,
da je oznanjalo tiho besedo ljubezni,
tja se je vrnilo telo.

V naročje, ki ga sprejme nazaj, pade.

V naročje matere vseh mater,
ki bojo ponavljale žalost, globoko, v molku.

V molku,
ki je zakovan v samo težko srce sveta.

14. postaja

JEZUSA POLOŽIJO V GROB.

V grob Ga polože.

Iz skalnatega groba, iz trupla
maziljenega, zasije znamenje križa.

Vstopa v prsi življenja.

Je znak za rojstvo,

je znak za smrt,

je znak za trpljenje. Trpljenje.

Je znak za veselje.

In za ljubezen. Nedoumljivo.

Je neskončna.

Nerazumljivo. Je večna.

Boš izkoreninil hudobijo,
v naše meso zasejano,
duh Božji?

Dane Zajc

BREZMADEŽNA

Na Gori tron, Marija, si izbrala,

da svojim bi otrokom pomagala;
že petsto petdeset je let minilo,
ko zremo tu obličje tvoje milo.
O Gorska Mati, kličemo ti: Ave!

Ko turške čete so čez nas hrumele,
na Goro sem so množice hitele;
v zavetju varnem svetega prostora
si bila, Mati, ti jim up, opora.
O močna Mati, kličemo ti: Ave!

Ko kuga je pustošila domove,
tolažila si, tešila vdove;
si materinske razprostirala roke
in vzela v varstvo ljubljene otroke.
O dobra Mati, kličemo ti: Ave!

Kar um, srce lepote sta premogla,
kar lepega je zmogla zemlje krogla,
svetišče to zgradili so ti v slavo,
ovenčali ti s krono sveto glavo.
O lepa Mati, kličemo ti: Ave!

Ozri se tudi danes na družine,
ki v njih krščanska, sveta pravost gine;
ne pusti, Mati, da naš rod propade,
zaupno stavimo v te svoje nade.
O mila Mati, kličemo ti: Ave!

Z očesom blagim spremljaj iz višave
očetov, mater in otrok težave;
slovenski narod k tebi se zateka,
zaupljivo pri tebi išče leka.
O blaga Mati, kličemo ti: Ave!

Ogrni s plaščem svojim nas, sirote,
ki polna milosti si in dobrote;
na rokah svojih Božje dete nosiš,
nam milost in pomoč nebeško prosiš.
O ljuba Mati, kličemo ti: Ave!

O bodi še naprej nam mati mila,
kot vedno si že skozi stoletja bila;
otroško vdano sprejmi naše slanje,
izprosi dušno nam, telesno zdravje.

O Božja Mati, kličemo ti: Ave!

Litanije Mariji v čast

Frančiškove litanije Mariji v čast je sestavil član Svetega samostana v Assisiju p. Jorge Fernandez, ki prihaja iz Argentine. Nove litanije »v čast Njej« so se mu porodile med devetdnevno pred Brezmadežno 2021, ki jo v Svetem samostanu zelo slovesno obhajajo. V Svetem samostanu sva skupaj preživela skoraj pet let. V tem času so se mu slovenski romarji – posebej oljkarji – zelo priljubili, zato želi te litanije podeliti z nami in vse romarje, bralke in bralce lepo pozdravlja.

p. Janez

Frančiškove litanije naše Gospe

Gospod, usmili se.

Gospod, usmili se.

Kristus, usmili se.

Gospod, usmili se.

Kristus, sliši nas.

Kristus, usliši nas.

Bog, Oče nebeški,

usmili se nas.

Bog Sin, Odrešenik sveta,

Bog Sveti Duh,

Sveta Trojica, en sam Bog,

usmili se nas.

Sveta Marija,

prosi za nas.

Sveta Božja žena,

sveta Jožefova nevesta,

žena, zaljubljena v Gospoda,

žena, hiša Božja,

žena, izbrana med vsemi ženami,

žena, hči Izraela,

žena, sestra sveta,

žena, vsa lepa,

žena, vsa dobra,

žena srečanja,

žena izgnanstva,

vernica, zvesta Bogu Očetu,

verno bivališče Svetega Duha,

verna Hči Tvojega Sina,

zvesta v tihoti in pričakovanju,

zvesta skrinja Besede,

zvesta v neprestani molitvi,

zvesta misijonarka evangelija,

sveta Mati Božja,

mati Jezusa Kristusa,

mati Brezmadežna,

mati Ljubezni,

mati Cerkve,
 mati deviška,
 mati, polna dostojanstva,
 mati trpečih,
 mati vseh vernih,
 mati nevernih,
 mati vseh ljudstev,
 Marija, Gospa človeštva,
 pomoč spreobrnjencev,
 šotor beguncev,
 luč zapuščenih,
 trdnjava preprostih,
 voditeljica mladih,
 podpora družine,
 prerokinja svobode,
 prerokinja poguma,
 prerokinja revnih,
 Marija, naša Mati,
 pomlad sveta,
 kraljica angelov,
 nasmeh jutranje zarje,
 spremljevalka sončnega zahoda,
 upanje, obdano s soncem,
 obzorje naših sanj.

Marija, Mati molitve,
 prosi za našo ubogo vero,
 prosi ob našem trpljenju,
 prosi v naši samoti,
 prosi v naši nezvestobi,
 prosi v naših strahovih,
 prosi za naše srce,
 prosi za naše noge,
 prosi za naše roke,
 prosi za naše oči,
 prosi za nas, sveta Božja Mati!

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta,
 usmili se nas, o Gospod.

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta,
 usliši nas, o Gospod.

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta,
 usmili se nas.

Prosi za nas, sveta Božja Porodnica.

Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

MOLIMO.

Bog Oče, podeli nam dar, da bomo poslušali in sprejeli Tvojo besedo. Naj nam zgled in podpora Marije, Matere tvojega Sina in naše Matere, pomagata izvrševati tvojo voljo. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Sestre in bratje OFS – dejavno navzoči v družbi?

s. Andreja Štunf

Srečanje predsednikov, odgovornih za vzgojo in duhovnih asistentov OFS mariborske pokrajine

V prvem marčevskem vikendu smo se v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj zbrali predsedniki, odgovorni za vzgojo ter duhovni asistenti Frančiškovega svetnega reda mariborske pokrajine. Srečanje se je pričelo s pristrčnimi pozdravi, veselimi nasmehi, radostjo in navdušenjem, saj se v živo nekateri nis(m)o srečali že lep čas. A krajevna razdalja in čas ne moreta načeti ali uničiti tiste iskrene ter srčne nevidne niti, ki veže sestre in brate med seboj. Zato je bil pogovor že pred začetkom samega srečanja ter med odmorom in pri kosilu toliko bolj živahen, poln smeha in tudi resnih, globokih

besed, ki se dotaknejo globine človeške duše.

Na začetku smo po pozdravu predsednice OFS mariborske pokrajine s. Dorice Emeršič najprej svoja ušesa razvajali ob čudovitih zvokih, ki jih je iz klavirja izvajal mladi pianist Aleksander Kaaouana, ki nam je zaigral tri skladbe. Glasba odpira srca in se dotika globlin naše duše, da se slednja zmore odpreti presežnemu. Po glasbeni točki smo z odprtimi srci in v ubrani tihoti molili skupaj s p. Tarzicijem Kolenkom, ki je molil z besedami švicarskega teologa Hansa Künga.

Po molitvi smo prisluhnili temi dneva: Sestre in bratje OFS – dejavno navzoči v družbi?. Predavatelj, ki je skupaj z nami razmišljal o omenjeni vsebini, je bil slovenski politični analitik, publicist, prevajalec in profesor dr. Aleš Maver iz Maribora. Glede na trenutno situacijo v Evropi smo najprej prisluhnili ozadju odnosov med Ukrajino in Rusijo ter primerjavi Ukrajine z našo domovino Slovenijo v nekaterih skupnih segmentih, kot so: zgodovinsko in politično ozadje nastanka teh dveh držav, politično dogajanje v državi, gospodarstvo, odnos in vloga Cerkve v državi, različne razdeljenosti ... Njegovo celotno razmišljanje lahko najdete na spletni strani sester in bratov Frančiškovega svetnega reda Slovenije: ofs.si.

Drugi del predavanja pa je obravnaval zgoraj omenjeno temo navzočnosti sester in bratov OFS v naši družbi. Da imamo danes kristjani nasploh težavo pri izražanju naše vere v javnosti, ni nič novega in je dediščina okoliščin družbe, v kateri s(m)o živeli in odrasli. Sam pravi, da je svojo krščansko držo začel dosledno izražati v družbi tudi s tem, da se javno pokriža. Morda ta gesta ne prihaja vedno iz srca, a na ta način vadi izražanje svojega krščanskega porekla v okolju, kjer se nahaja. Tako nas vabi, da z malimi koraki počasi, a vztrajno pokažemo svojo vero tudi v družbi, kjer živimo. In kje bi lahko po njegovem sestre in bratje OFS prinesli družbi največ

meri smo sestre in bratje OFS prisotni v Cerkvi na vseh ravneh. Nato smo se ob pregledu Vodila in Generalnih konstitucij ob pomoči s. Andreje Štunf vprašali še, v kolikšni meri smo navzoči v družbi. Vodilo nas v nekaj členih spodbuja k aktivnemu prehajanju iz evangelija v življenje, medtem ko Generalne konstitucije v drugem naslovu drugega poglavja, ki se glasi Dejavna navzočnost v Cerkvi in svetu, na zelo konkreten način opišejo področja našega sodelovanja: skrb za najrevnejše, ustvarjanje dostojnih življenjskih razmer, boj pro-

koristnega? Meni, da bi morali biti kot sv. Frančišek v prvi vrsti iskalci in prinašalci miru v naši razdeljeni družbi. Sliši se enostavno. Pa je res tako preprosto? Bomo zmogli? Naj nas Bog tudi po tem milostnem postnem času okrepi, da bomo nosilci in prinašalci miru tako v Cerkvi kot v družbi, v kateri živimo.

Sledil je zaslužen odmor in živahen klepet ob prigrizku ter pijači je odmeval po samostanskem hodniku, vse dokler se nismo napotili nazaj v refektorij samostana in nadaljevali z delom. Najprej nam je s. Fani Pečar predstavila sinodo in potek sinodalnega dogajanja v mariborski škofiji. Ob predstavitvi smo razmišljali, kaj sinoda sploh pomeni, kako poteka po škofijah, kakšni so nameni in cilji ter kaj to pomeni za sestre in brate Frančiškovega svetnega reda. Vsako bratstvo je tako prejelo tudi gradivo za izvedbo sinodalnega pogovora, ki ni splošne narave, pač pa se posebej nanaša na sestre in brate OFS. Ob predstavitvi smo se namreč ves čas spraševali, v kolikšni

ti vsakovrstnemu zatiranju, kolikor je le mogoče, naj bi sodelovali pri sprejemanju pravičnih zakonov, skrb za ekologijo, zavzemanje, da bi vsak imel delo ...

Ugotovitev, da smo sestre in bratje malo ter plaho navzoči v družbi, nam daje usmeritev, da bi bolj pogumno vstopali iz cerkvenega okolja na polja družbe, katere del smo. Letošnje leto je v naši domovini leto volitev. Naj bo naš prvi korak, da bomo pogumno izrazili svojo voljo glede prihodnosti svoje domovine in da bomo za njeno vodenje izbirali tiste, ki bi našemu narodu prinesli ne le telesni, ampak tudi dušni blagor. Teodore Roosevelt je nekoč dejal: »Izobraziti človeka samo umsko, ne pa tudi moralno, pomeni, da smo izobrazili družbi nevarnega človeka.« Zato je izbira dobrih voditeljev še kako pomembno dejanje.

Kosilu in prijetnemu bratskemu druženju je v cerkvi sledila še molitev križevega pota sv. Leonarda Portomavriškega, ki sta jo vodila p. Boris Markež in p. Danilo Holc.

Povabljeni na pot popravljanja

p. Janez Šamperl

Nekaj misli z duhovnega kapitlja Frančiškovih bratov minoritov

Frančiškovi bratje minoriti smo 17. januarja 2022 v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj obhajali duhovni kapitelj, ki je bil neposredna priprava na XVI. redni provincialni kapitelj v februarju. Vodil ga je naš sobrat p. François Bustillo, sedaj škof v Ajacciu na Korziki, ki nas je v svojih razmišljanjih vabil na pot »popravljanja«, po kateri je vse od skrivnostnega naročila s križa pri Sv. Damijanu hodil sv. Frančišek in sega v današnji čas. Vemo, da ta pot ni ravna, danes je zaznamovana z velikimi krizami, ki nam jih pošilja Bog, da bi spoznali in doumeli, da je vsaka kriza v Cerkvi, v redu Frančiškovih bratov, v življenju kristjana in slehernika velika priložnost za začetek nove poti.

Za izhodišče svojega razmišljanja je voditelj postavil Jezusovo vprašanje učencem, ki je zapisano v Markovem evangeliju: »Kaj pravijo ljudje, kdo sem?« (prim. Mr 8,27–29).

Če postavimo to vprašanje v današnji čas, se lahko vprašamo: Kako ljudje vidijo Jezusovo Cerkev? Če bi tako povprašali ljudi okrog sebe, bi dobili odgovore o

duhovnikih pedofilih, škandalih, ostarelosti vernikov, pomanjkanju poklicev, pomanjkanju privlačnosti, o okostenelosti ... Podobna razmišljanja so tudi med Frančiškovimi brati, ko si zastavimo vprašanje: Kaj pravijo ljudje o nas, o našem življenju, delovanju?

Med nami – v naši Cerkvi, bratski skupnosti, župniji – smo pogosto zelo jasni v svojih analizah, opažanjih ... a bolj nejasni in tavajoči v svojih predlogih, vizijah, v svoji preroškosti.

Zase lahko rečem (menim pa, da tudi za druge brate), da sem se med duhovnim kapitljem večkrat spomnil asiških romarjev, prijateljev sv. Frančiška, posebej takrat, ko nam je voditelj škof François govoril o naročilu, ki iz Assisija, iz cerkvice sv. Damijana, preko Frančiška odmeva do današnjih dni in postaja pot: pot popravljanja, pot iskanja in udejanjanja – stalen trud, da bi z Božjo pomočjo luč življenja postavili na svetilnik.

Vsi, ki hodimo za Frančiškom, vemo, da sv. Frančišek od Kristusa ni prejel navodila, naj naredi – izumi nekaj novega. Popraviti mora. Popravimo pa, kar je poškodovano. Popravila so ponavadi zahtevna, saj je treba izkrivljenim, oslavljenim, pokvarjenim zadevam vrniti lepoto in moč njihovega izvora. Torej je namen popravila povrnitev v prejšnje stanje.

Redovniki, pa tudi kristjani nasploh se v današnjem svetu soočamo z neko nedoslednostjo: govorimo eno, delamo – živimo pa drugo. Predavateljeve besede so bile jasne:

»Naš življenjski slog je temeljnega pomena za nas in za tiste, med katerimi in s katerimi živimo. Gre za izbiro doslednosti, za pristnost. Lahko obstajamo, ne da bi živeli. Lahko delamo zahtevane stvari, vendar brez strasti in veselja.«

Opozoril je na pomanjkanje korenin v današnjem času. Brez globokih korenin se rastlina ne more ne hraniti ne rasti in nima stabilnosti. Korenina je osrednji del rastline, ki raste v nasprotni smeri od stebela. *»Zdi se mi, da se ta podoba dotika našega življenja. V našem življenju je neviden, a resničen del, ki je osnova zanj. Raste na skrivaj in nas hrani. To je očitno duhovno življenje. Seveda je skrivnostno. Toda brez njega se dobra semena izsušijo. Naša poklicanost brez notranjosti je prazna.«*

Zastavljal je vprašanja sebi in nam, ki pa veljajo tudi za slehernega kristjana: *»Ali se zavedamo vpliva, ki ga ima naše življenje na mlade, ki iščejo duhovni poklic? Kaj vidijo? Kakšen življenjski slog? Kakšno doslednost? Kakšne obraze? Neki brat mi je rekel, da včasih mladi v nas najdejo tisto, kar že imajo, ne najdejo pa tistega, kar iščejo.«*

Franciškovci imamo veliko srečo, saj je asiški ubožec s svojim ubožnim in veselim slogom tudi danes presenetljivo aktualen. Vabi na pot popravljanja, s svojim življenjem kaže na evangelij našega Gospoda. V njem najdemo edinstvene načine za spremembo načina življenja, za nove možnosti, ki nam jih ponuja Božja beseda. Voditelj je nanizal več možnosti, ki jih ponuja Sveto pismo: kako delati nove korake in rasti, kako izkoristiti težave, ki jih imenujemo kriza, za novo rast, za popravljanje, da bi se naše nenehno pehanje za novim prevesilo v rodovitnost in prave odločitve.

S svetopisemskim odlomkom o Davidu in Goljatu (prim. 1 Sam 17) nam je voditelj pokazal na pomembnost pravih izbir in pravih odločitev v našem življenju. Dogaja se nam, da se znajdemo pred situacijami, ki se nam zdijo »goljatske«, velikanske, nepremagljive ... Ustrašimo se, misleč, da je vse v naših rokah. Podobni smo Savlu in njegovim najmočnejšim bojnikom. Bojijo se, pozabili so na Boga, ki jih je vodil od zmage do zmage. Nobeden se ne upa zoperstaviti Goljatu.

David je bil mož vere, ki ni iz kroga voditeljev, a je pokazal svoj pogum in zaupanje v Boga. Hitro je odložil težak oklep, ki so mu ga nadel, saj ga niti ni mogel in ne hotel nositi. Raje je izbral svoje orožje. Če bi David sprejel Savlov čudoviti oklep, se ne bi mogel premakniti. Zato ostaja preprosto, da bi bil gibčen, da bi bil svoj. Ne prilagaja se oklepu nekoga drugega, saj ve, da ga Savlov oklep, čeprav tako lep, omejuje, utesnjuje, mu ne dopušča gibanja ...

Veliko stvari, navad, praks v Cerkvi in v naših družinah je podobnih »velikemu lepemu oklepu«, ki nas sicer lahko ščiti, vendar nam preprečuje, da bi »se gibali«, da šli naprej ter sledili Duhu in sanjam. Ta oklep je kot zaščita, ki hromi, ne nudi prostora Božjim navdihom, ne dovoljuje nenehnega popravljanja, spreminjanja in poraja krize.

David ne uporablja oklepa nekoga drugega, ampak uporablja svojo običajno pastirsko dediščino: palico in kamenje ... svoje stvari, s katerimi je znal dobro ravnati. Predvsem pa gre naproti Goljatu z nevidno silo, imenovano vera, zaupanje v Boga – in premaga Goljata.

Tako nas je sobrat in škof Bustillo skozi dan vodil z jasno besedo, podkrepljeno z mnogimi odlomki iz Svetega pisma, nas vabil na pot popravljanja in izhoda iz krize. »Križe niso nič novega pod soncem. Človeštvo in Cerkve rasteta iz krize v krizo. Cerkev je v stanju nenehne prenove. Glede na čas in razmere se pojavljajo izzivi, Cerkve doživlja deformacije in preobrazbe. Tako kot v dogodkih velikonočnega tridnevnja Cerkve prehaja od deformacij velikega petka prek tišine velike sobote do preobrazbe velikonočne nedelje.

Krize v Cerkvi niso ovira. Kriza ne ohromi, nasprotno, spodbuja ljudi, da se iz nevihte ne rešijo le s strategijami, taktikami in politikami, temveč predvsem s spreobrnjenjem in vero. Kriza prebuja potrebo po vrnitvi k bistvenemu: h Kristusu.«

XVI. redni provincialni kapitelj bratov minoritov

p. Danilo Holc

Bratje Slovenske minoritske province sv. Jožefa smo od 6. do 10. februarja 2022 v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptujju obhajali XVI. redni provincialni kapitelj, ki ga je vodil vrhovni predstojnik slovenskih korenin, p. Carlos Alberto Trovarelli, 120. generalni minister po sv. Frančišku. Navzoč je bil tudi p. Igor Salmič, ki je generalni asistent za Srednjo Evropo in član slovenske minoritske province.

Za novega provincialnega ministra je bil izvoljen **p. Milan Kos**. Prav tako so bili izvoljeni in potrjeni njegovi svetovalci oz. definitorji: p. Janez Šamperl – provincialni vikar, p. Ernest Benko, p. Toni Brinjovc in p. Matej Senteš kot provincialni tajnik.

Provincialni kapitelj je bil priložnost, da smo bratje pregledali svoje štiriletno redovniško življenje in delo, obenem pa načrtovali svojo prihodnost. Predvsem pa je – kljub strožjim zdravstvenim ukrepom zaradi koronavirusne bolezni – bil kapitelj priložnost za graditev bratskega življenja ter obenem refleksija, kako ga še poglobiti, tako na ravni samostanskih skupnosti kakor na ravni province. Le to je lahko temelj, ki omogoča, da bratje v veselju in dobro opravljamo svoje poslanstvo, katerega cilj je

približati Boga ljudem ter ljudi Bogu, po katerem vsak človek tako ali drugače hrepeni. S pastoralnim delovanjem v župnijah, ki ga bratje večinoma izvajamo, želimo božjemu ljudstvu s pomočjo duhovnosti sv. Frančiška pomagati najti odgovore na temeljna vprašanja človekovega bivanja.

Med kapitljem smo kot popestritev imeli dva bratsko-glasbena večera. Na prvem nas je prijetno presenetil tudi generalni minister, ki je na klavirju odigral svojo glasbeno točko. Na drugem večeru pa smo prisluhnili učencem Zasebne glasbene šole v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptujju.

Novi provincialni minister p. Milan Kos je mašniško posvečenje prejel leta 1990. Službo provincialnega ministra je opravljal že v letih od 2006 do 2018. Bil je tudi predsednik Konference predstojnikov minoritskih provinc Srednje Evrope. Prav tako je opravljal službo predsednika Konference redovnih ustanov Slovenije ter bil predsednik Frančiškove konference. V zadnjem, vmesnem obdobju, pa je bil gvardijan najstarejšega minoritskega samostana na Ptujju in tukaj opravljal službo župnika sodelavca.

Bratje minoriti želimo novemu vodstvu v naslednjem štiriletju (do leta 2026) obilo Božjega blagoslova ter priprošnje Device Marije in serafinskega očeta sv. Frančiška Asiškega.

Mir in dobro!

Pomagati je vedno mogoče

Pavle Košorok

Konec lanskega leta je pater Janez Šamperl pripravil knjigo ob obletnici smrti slovenskega misijonarja patra Miha Drevenška. Nanj me vežejo zelo lepi spomini. Lepi so tudi spomini na patra Janeza, ki so pripeljali do cele vrste dogodkov, ki se dotikajo tudi sedanjega časa.

Znanstvo s patrom Janezom se je začelo, ko smo šli kot družinska skupina na duhovne vaje v Nazarje. Začutili smo neko skupno energijo in navezali stike. Obiskali smo patra Janeza v Piranu, kasneje smo z njim tudi malo popotovali in tako nas je pripeljal do Sv. Trojice v Halozah, Ptujске Gore in Olimja.

Prav v tistem času je pater Miha že začel svoj projekt botrstva. Spominjam se, kako sva s patrom Ernestom Benkom slonela na mostičku pred vhodom v samostan Olimje in razglabljala, kako pomagati. Takrat so mnogi v Sloveniji z malimi prispevki pomagali šolati zambijske otroke.

Osebnostno sem takrat razmišljal o bolj resni pomoči. Pater Ernest me je povezal s patrom Mihom v Zambiji in obljubil sem mu štipendijo za šolanje enega zdravnika v Zambiji. Pater Miha je bil

previden, saj ni želel, da bi se s svojim štipendistom preveč povezal. Bili so namreč kar iznajdljivi in prepričljivi, kaj vse poleg štipendije še potrebujejo. Vem, da je bila velika želja mojega študenta, da bi dobil prenosni računalnik, ki ga v tistem času niti sam še nisem imel.

Zdaj v knjigi o patru Mihi Drevenšku berem, da se je za to štipendijo posebej zahvaljeval oče mojega študenta. Ob tem se – nenavadno – zahvaljuje tudi za financiranje študija za drugega sina. Predpostavljam, da je pater Miha denar modro naložil, zamolčal pa mi je, da sem istočasno plačeval tudi za šolanje drugega sina, oficirja zambijske vojske.

Po nekaj letih me je pater Miha prosil, če lahko pomagam še nekomu. Ena od medicink je imela obljubljen štipendijo, vendar so pred koncem študija štipenditorji omagali, tako da sem moral za dve leti vskočiti še jaz. Moj prvi študent je danes anesteziist, ta kolegica pa je specializirala ginekologijo. Na srečo sta oba ostala v domovini in pomagata domačim ljudem. Pogosto se je namreč zgodilo, da so se ti mladi ljudje izobrazili in pobegnili v Evropo.

Prav te dni sem se pogovarjal s patrom Jožetom Kalkajem, ki je bil naš prvi duhovni voditelj, ko sem začel študirati medicino. Kmalu je odšel v Zambijo in je živel v Lusaki. Takrat smo radi spremljali njegovo delo. Ko je odšel, nas je »oddal« patru Žužku, ki je po vojni veliko pretrpel, zaljubil pa se je v Log pod Mangartom in v številne slapove, ki jih je poznal po imenu. Radi smo hodili z njim in po njegovih planinskih poteh.

Prav zaradi jezuitskega duhovnega vodenja sem verjetno prišel na črno listo. Pred kratkim sem dobil v roke izpisek 43 katoliških razumnikov iz tistega časa, ki smo

bili nadzorovani. Največji greh je bil prav povezava z jezuitskimi duhovniki. Časi pred razpadom Jugoslavije so bili res negotovi. Pater Kokalj se je vrnil v Slovenijo leta 1982. Zaradi čudnih domačih razmer sem ga takrat prosil, če bi mi pomagal, da grem kot laiški misijonar v Zambijo. Predstavljal sem si, da bi se moji otroci lahko tam šolali in da bi živeli bolj v miru. Pater Jože se tega dobro spomni. Takrat se mu ni zdelo, da sem v tako hudi stiski. Ta pobuda je padla v vodo.

Ko sem po osamosvojitvi pričel s samostojnim delom, je bilo vse drugače. Takrat sem začel razmišljati, kako bi še lahko pomagal. Prav pater Miha je bil tisti, ki je omogočil, da danes v Zambiji zaradi moje pomoči trije ljudje »znajo loviti ribe«. Ni jim jih treba kar naprej dajati.

Še danes imam pristrčne stike z mojim prvim varovancem Hasanom, ki je anesteziist v Ndoli. Danes ima srečno družino in z veseljem opravlja svoj poklic. Če gledam slike, ki mi jih je poslal Hasan, vidim, da mu je pridobljeno znanje koristilo, tako da je s svojim zaslužkom lahko kupil družini lep dom. Ima simpatično ženo, ki je medicinska sestra, in vesele otroke, ki jih bo sedaj lahko sam šolal.

Delo v Zambiji mi očitno ni bilo namenjeno, sem pa vseeno izkusil, kakšno je delo v misijonih. Po svetu sem imel kar nekaj resnih strokovnih znanstev in pravih prijateljev. Eden od teh, prof. Manuel Devesa iz Madrida, ki je bil tudi zdravnik kraljeve družine, me je povabil v »svoj misijon« v Farafangano na Madagaskarju. Tam smo nekaj časa delali in operirali bolnike, ki so nam jih pripravili. Sprva je bila to bolnišnica za gobavce, ker pa je gobavost sedaj obvladljiva z zdravili, je ostalo dovolj prostora tudi za ostale zdravstvene dejavnosti. Prijetno sem bil presenečen, ker smo že takoj ob prihodu ugotovili, da je prednica sester, ki so delale v tej bolnici, Slovenka – sestra Marija. Najbolj potrebno je porodništvo. Razmere so bile še do nedavnega take kot nekoč pri nas, preden je Marija Terezija uvedla babištvo.

Povezava s patrom Mihom Drevenškom je tako rodila neverjetno bogate sadove v mojem osebnem življenju. Pot na Madagaskar je bila tudi priložnost za obisk velikega dobrotnika Malgašev, Pedra Opeke, ki sva ga obiskala skupaj z dr. Deveso. Stik s Pedrom Opeko je bil tudi zanj velika izkušnja in spodbuda.

Po diplomi »mojega« Hasana sem našel izziv tudi doma. Na televiziji so predstavili mlado begunko iz Bosne, ki je želela študirati v Sloveniji. Poizvedel sem za njen naslov in ji pomagal, da je doštudirala farmacijo. Na začetku je imela hude težave zaradi pomanjkanja predznanja. Moja žena jo je inštruirala kemijo, moj nečak, ki je študiral fiziko in je stanoval pri nas, pa ji je pomagal pri fiziki. Zelo je bila prizadeta in je pred par leti diplomirala. Sedaj dela v lekarni, občasno se vidiva in prijeto me je presenetila, ko je povedala, da je začela tudi sama pomagati študentki medicine iz Sarajeva. Tudi sedaj štendiram enega od medicincev in mislim, da bo to še ena lepa zgodba.

Botrstvo, ki ga je uvedel pater Miha, se je v Sloveniji zelo »prijelo«. Tudi naši otroci so pri tem sodelovali in gledali fotografije svojih šolarčkov. Otroški prispevki so bili majhen dar, a so pomagali številnim otrokom.

Ideja botrstva je tako uspešna, da je danes doma v skoraj 40 deželah po svetu. Botrstvo je zaživelo celo pri nas v Sloveniji. Za to skrbi gospa Anita Ogulin, kar je zelo hvalevredno. Nekaj žalostnega občutka pri tem pa je, ko pomisliš, da smo tudi mi postali »misijonska dežela«, ki zbira denar za svoje »zamorčke«.

Tako kot z botrstvom malim otrokom v Afriki, kjer prispevek ni velik, lahko pomagamo še na mnoge načine. Prav pred kratkim sem izvedel za zanimivo pobudo Misijonskega središča Slovenije. Za 20 € je možno kupiti kozo, ki jo podarijo družini. To ni samo žival, od katere bi imel trenutno korist. Takšna žival družini daje mleko. Ko ima mladiče, jih redijo naprej. Tako raste domača čreda. Včasih pa kakega kozlička uporabijo tudi za hrano. Tak mali dar raste in pomaga družini na več načinov.

Vsaka pomoč je dobrodošla, zato je prav, da imamo odprte oči in pomagamo. Pomagati je vedno mogoče.

Utrinki z asiškega rajskega hriba

Na rajskem hribu v Assisiju kakor ogrlica iz posvečenih kamnov stojita Sveti samostan in bazilika sv. Frančiška z najdragocenejšim, najžlahtnejšim obeskom na kamniti ogrlici – grobom sv. Frančiška.

Če bi vsi ti posvečeni kamni cerkva in asiških ulic znali pisati! Ni potrebe – vse je zapisano v Frančiškovem in Božjem srcu. Tudi vse besede, misli, prošnje, zahvale, vizije ... slovenskih romarjev.

A vedno znova nas besede, zapisane v Assisiju, dramijo, spodbujajo, razveselijo, spominjajo, prav nič se ne starajo, tudi če se ponavljajo, so vedno nove, navdušijo, odprejo oči.

Ker pa že dve leti nismo skupaj romali v Assisi in ni na voljo »novih« utrinkov, so zadolžili mene, da bi bralce obveščal o dogodkih in novostih (predvsem duhovnih), ki se dogajajo v baziliki, na Frančiškovem grobu in v njegovem mestu. Gre torej za aktualne odmeve iz Assisija.

Novi kustos samostana p. Marco Moroni je dovolil, da objavimo njegovo pridigo, ki jo je imel na praznik Brezmadežne 2021. Vse bralke in bralce (mnoge osebno pozna, saj je bil dvakrat v Sloveniji) prisrčno pozdravlja.

p. Janez Šamperl

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, obljubljena deviška nevesta. Kdo ve, kakšne obrekljive obsodbe bodo padale po tebi s strani

sumničavih ljudi iz Nazareta zaradi nezakonite nosečnosti. Še bolj pa s strani Jožefa, ki pričakuje združitev s tabo, da bi imel otroka, ki bo meso njegovega mesa.

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, poslušna in skrbna mati. Med potovanjem boš morala roditi med čredami, v neudobju hleva, morala boš pretrpeti izgnanstvo, kot se je nekoč zgodilo tvojemu ljudstvu.

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, služabnica Gospodova. Ne veš še, kaj te čaka, kateri meč ti bo prebodel dušo, kakšno tesnobo boš čutila ob povratku iz Jeruzalema zaradi izgubljenega Sina.

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, žena, obdana s soncem. Šla boš po Sina, za katerega pravijo, da je nepriseben in obseden z nečistim duhom, in izkusila boš ponižanje in posmeh bližnjih.

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, vsa sijoča kraljeva hči. Ljubljeni Sin se bo

odtutil od družine, spokojnosti mirnega dela v Nazaretu; mnogi mu bodo sledili, ne da bi ga razumeli, nekateri ga bodo opevali, potem pa izdali.

Raduj se, milosti polna.

In vendar je bilo, človeško gledano, malo radostnega zate, Marija, ovenčana z dragulji in zlato tkanino. On, Jezus, obljubljeni Sin, bo žaljen, izdan, obsojen, bičan, križan. Umrli bo okrutne smrti, med dvema razbojnikoma, zasmehovan od nasprotnikov, zapuščen od prijateljev. Te je morda pretental angel, ki ti je oznanil srečno življenje, vredno matere kralja, katerega kraljestvu ne bo konca?

Te je morda prevaral, kot je to ob začetku storila starodavna kača s svojimi lažnimi obljubami?

Je bilo njegovo povabilo, da se raduješ in da se ne bojiš, samo spreten prepričevalni trik, da bi izsilil od tebe besedo privolitve, ali je bilo vendarle razkritje nepričakovane obljube?

Ti si zaupala, Marija, čeprav v tem ni bilo nič jasnega.

V tistem trenutku si zastavila svoje življenje in nato vedno znova, dan za dnem, ne zato, da bi dosegla čast in slavo in privilegije, ampak da si se s ponižnostjo služkinje

dala na razpolago, tako kot Abraham, ki je po enem samem klicu zaupljivo krenil na pot, ne da bi vedel, kam ... In tako te danes imenujemo Blažena.

Prav to se je zgodilo tudi svetemu Frančišku, sveti Klari in vsem, ki so tako kot ti, Marija, izrekli svoj »Tukaj sem«, ki so pozabili nase, ne da bi jih skrbelo, kaj pripravlja življenje za tiste, ki verjamejo v Božjo zvestobo.

To se nam zgodi, kadar kakor ti prisluhnemo besedi angela, besedi z višave, ki se nas dotakne, živa in prodorna, včasih temačna, vendar učinkovita; beseda, ki nam obljublja popolno in dokončno veselje, a nam ne zagotavlja lahkega življenja; beseda, ki razveseli srce, da bi bilo tudi v tem žalostnem in protislovnem času, kot je ta, v katerem živimo, naročje življenja za tistega, ki jo poslušša. Je to, kar se nam lahko zgodi, da se, ko nas nagovori povabilo »Raduj se«, zaupljivo, zvesto in svobodno izročimo.

Zato prosimo za tvojo priprošnjo, Brezmadežna Devica. Prosi za nas, izbrane pred stvarjenjem sveta, da bi bili pred njim sveti in brezmadežni v ljubezni, sposobni reči svoj »Tukaj sem«, dan za dnem, v dobrem in slabem počutju, zavedajoč se, da Bog drži obljubo in da bo veliko naše plačilo v nebesih.

Evina odgovornost

Bila je sobota, ko je Kaja pritekla k sestrični Evi in jo prosila za pomoč. V naročju je imela malo puhasto kepico, ki se je sramežljivo skrivala pod kosom svetlo modre odejice. Še preden ji je Kaja uspela razložiti, zakaj jo je obiskala, je Eva z veliko radovednostjo pokukala pod toplo odejico in še v istem hipu z veliki očmi pogledala Kajo.

»Bi lahko ta teden naš Piki ostal pri tebi? Proooooosim!« jo je milo prosila Kaja.

Pod odejico se je namreč skrival čisto majhen mucek, ki ga je Kaja pred dobrim mesecem dni dobila za rojstni dan.

»Pri meni?« je bila začudena Eva.

»Ja, pri tebi. Veš, ko sem dobila Pikija, sem mami in atiju obljubila, da bom zanj pridno skrbela.«

»In v čem je težava?« jo je prekinila Eva.

»Pozabila sem, da gremo z razredom v šolo v naravi. S seboj ga res ne morem vzeti. Ati in mami pa sta vsak dan skoraj do večera v službi.«

»Počakaj, tudi jaz moram najprej preveriti, ali bi Piki lahko ostal pri nas,« je sedaj že bolj navdušeno rekla Eva. Tekla je v dnevno sobo in staršema razložila Kajin problem. Mama in ati sta se najprej samo začudeno spogledala, nato pa je mama vendarle odgovorila na nenavadno Evino vprašanje.

»Prav, lahko ostane pri nas. A to pomeni, da boš odgovornost zanj prevzela sama.«

»Seveda! Hvala, hvala!« je navdušeno poskakovala Eva, ki se takrat še ni najbolje zavedala, kaj je pravzaprav obljubila. Hitro je stekla h Kaji in rekla: »Piki lahko ostane pri nas. Jaz bom skrbela zanj!« Kaja je bila tako srečna, da je od veselja s Pikijem vred objela Evo in ji dala še zadnje napotke, kako mora skrbeti zanj.

Tako je Eva prevzela odgovornost za malega muca in ga odnesla v hišo. Radovedno je pogledoval izpod svoje odejice in se razgledoval po lepo urejenem prostoru. Ker je zaznal toplino doma, se je hitro udomačil in že naslednji dan pogumno tekal sem in tja. Mama je Evo večkrat opozorila, naj bolj pazi na Pikija. A četrti dan se je tudi Eva naveličala pospravljati za njim vse, kar je prevrnil. Jezila se je nanj in še bolj na sebe, da je sprejela to res ne preveč enostavno nalogo – biti odgovoren.

Ko je tisti večer na balkonu gledala zvezde, je k njej pristopil ati in jo pohvalil, da lepo skrbi za Pikija. Ona pa mu je zamišljeno odgovorila: »Veš, razmišljam o tem, da ni enostavno biti odgovoren.«

»Enostavno morda res ni, je pa lepo,« je pripomnil ati.

»Kako to misliš?« je bila radovedna Eva, ki v odgovornosti do Pikija ni več videla nobenega veselja.

»Biti odgovoren pomeni biti pozoren ne le nase, temveč tudi na drugega. Pomeni opaziti, da nekdo nekaj potrebuje, in mu pomagati po svojih najboljših močeh. Takšno delo morda res ni vedno enostavno, a če je dobro opravljeno, tudi v nas raste veselje. Piki je gotovo zadovoljen s tem, da si mu priskrbela priročno mačje stranišče, da vsak dan poskrbiš, da se veliko giblje in ima redno prehrano,« je skušal ati opogumiti Evo.

»Seveda je zadovoljen. Ves čas se mi mota okoli nog, jaz pa si želim vsaj malo miru,« je rahlo nejevoljno rekla Eva in resno nadaljevala: »Misliš, da mi bo uspelo še tri dni skrbeti zanj?«

»Seveda, le malo spodbude potrebuješ,« je veselo odvrnil ati in Evo stisnil k sebi. »Ti zaupam skrivnost?« je nadaljeval.

Eva, ki je bila že zelo zaspana, se je še bolj stisnila k njemu in mu tiho prikimala.

»Tudi odrasli, ki smo v službi in doma odgovorni za veliko stvari, kdaj potrebujemo spodbudo.

Včasih smo utrujeni, včasih morda slabo razpoloženi. Zato z mamico vsako jutro moliva in prosiva Boga, da bi nama pomagal pri tem, da bi dobro opravljala to, za kar sva odgovorna.«

»Res?«

»Seveda. Odgovornost je vedno povezana tako z veseljem kot tudi s kakšno odpovedjo. A kadar to narediš z ljubeznijo, je vsaka odgovornost lažja.« Ko je dokončal stavek, je opazil, da je Eva že zaspala. Ni vedel, do kdaj ga je poslušala. Vedel pa je, da je odgovoren zanjo, zato jo je nežno dvignil ter tiho odnesel v otroško sobo.

Ko se je zjutraj zbudila in zagledala Pikija na stolu ob postelji, se ni več jezila nanj. Nasprotno, podarila mu je velik nasmeh in glasno dejala: »Hvala ti, Piki, ker me učiš odgovornosti. Pridi, še tri dni imava in dobro jih bova izkoristila!«

s. Tina Dajčer, ŠSFKK

Dragi otroci,

k zgodbi o Evini odgovornosti dodajam še dve nalogi. O tem, da ju boste odlično opravili, sploh ne dvomim. Se že veselim vaših risbic in vas vse lepo pozdravljam! 😊

1. Naloga odgovornosti

Kakor je Eva prevzela odgovornost za sedemdnevno skrb za mucka Pikija, vabim tudi tebe, da za en teden prevzameš odgovornost za neko nalogo. Pri izbiri naloge ti lahko pomagajo tudi starši. Vsak dan po opravljenem delu pobarvaj eno od spodaj odtisnjenih Pikijevih tačk. Če ti uspe pobarvati vse tačke, pomeni, da si nalogo enotedenske odgovornosti odlično opravil.

2. Naloga za mlade ustvarjalce

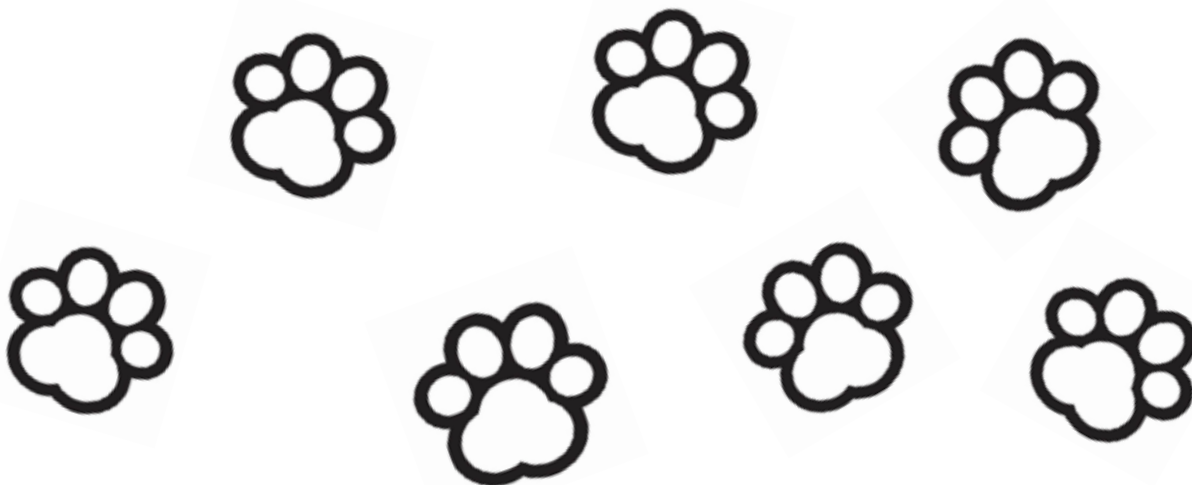
Ilustriraj zgodbo Evina odgovornost in svojo risbico (na listu formata A4 ali A3) v poljubni likovni tehniki pošlji na naslov:

Likovni atelje sv. Leopolda Mandiča

Strossmayerjeva 17

2000 Maribor

Na zadnjo stran likovnega dela ne pozabi pripisati imena, priimka in svoje starosti ter naslova ali tel. št., kamor ti lahko sporočimo, če boš eden izmed treh mladih ustvarjalcev, ki jih bomo nagradili z ustvarjalnimi delavnicami v likovnem ateljeju.

Marija nas je poklicala

Teja Prapotnik

Res vztrajno nas je klicala, teden za tednom, mesec za mesecem. Mi pa je kar nismo slišali. Celo lansko leto in tri četrtine letošnjega smo bili gluhi za njena vabila. Izgovor sta bila previdnost in strah pred okužbo. Toda v začetku novembra, ko je število okužb zopet pričelo naraščati, smo se trdno odločili, da gremo. Če nas Mati Marija kliče, potem bo že uredila tako, da bo vse v najlepšem redu.

Avtobus smo že skoraj napolnili, vendar duhovnikove privolitve še kar ni bilo, saj so bili vsi prezačepeni. Potem se nam je le pridružil pater Vladimir Rufin, ki deluje kot bolniški duhovnik v Kliničnem centru Ljubljana. Kot zmeraj, če romanje vodi Frenk Muzek, je bilo tudi to nad vse duhovno bogato. Vsako minuto poti do Medjugorja sta s patrom izkoristila za naše duhovno poglobljanje. Bili smo tako poglobljeni, da skoraj nismo opazili, da zunaj občasno kar močno dežuje. Kot na krilih smo »pristali« v Medjugorju. Pri Mileni Barošić, ki je vedno naša gostiteljica, nas je že čakalo kosilo. Še pogled skozi okno: zunaj se je razjasnilo, toda tla so bila mokra in vzpon na hrib prikazovanja mogoče prenevarjen. Vendar so bile za naslednji dan napovedane še močnejše padavine. Ko smo sedli v avtobus, smo se odločili, da gremo. Kar bo, pa bo. Vsak sam se je odločil, ali gre ali pa ostane v cerkvi. Dogovorili smo se, da se združimo ob molitvi pred svetlo mašo. Pri vzponu na hrib smo kar dobro napredovali, vendar se je, ko smo se približali našemu cilju na kraju

prikazovanj, pričelo temniti. Navsezadnje je bil oblačen novembrski dan. Pri Marijinem kipu smo bili sami, nobena skupina nas ni preganjala, zato smo se Mariji z vsem srcem predali, se ji zahvaljevali, jo prosili, molili in ji tudi lepo slovensko zapeli. Res neponovljivo doživetje. Toda kako v trdi temi v dolino? Bogu hvala za razsvetlavo, ki je napeljana po hribu. Zemlja med skalami je mokra, in ko jo z obuvalom naneseš na kamen, postane gladko skoraj kot led. Vendar Mati Marija, če si nas ti povabila, da pridemo k tebi na ta milostni kraj, potem poskrbi, da pridemo varno tudi v dolino. Že vnaprej ti hvala! Res se ni bilo enostavno spuščati. Za vsak korak bliže ravnini smo bili iz srca hvaležni. Tudi to je dobra izkušnja! Količkrat nam je vse kar samoumevno, ko nismo v stiski in nam gre vse gladko. Res, Mama nas je varno, brez vsake poškodbe pripeljala do »Plavega križa«.

Naslednji dan je še bolj vztrajno deževalo, tako da smo imeli križev pot kar v avtobusu. S pogledom na Križevac smo ob razmišljanjih globoko doživljali vsako postajo in Jezusovo trpljenje na poti na Golgoto. O tem, da smo se poklonili fra Slavku Barbariću in poslušali pričevanje dveh mladih iz Čenakola, ne bi veliko govorila, saj to doživijo skoraj vsi romarji v Medjugorje.

Rada pa bi povedala še nekaj o naših gostiteljih, ker je to pač čisto posebno doživetje, saj so domačini. Vedno, ko se pripeljemo do njih, nas pričakajo, kot pričaka mati svoje ljubljene otroke. Vsakega posebej pozdravijo in se

saj je našega polja klas. Pred nekaj leti, ko smo obhajali pet prvih sobot pri Svetem Petru in Pavlu ter se pripravljali na posvetitev JMS, sta bila z nami tudi p. Vladimir in brat Leon, ki sem ga nazadnje srečala v Stični. Kot »svežemu« animatorju sta mi bila takrat v trdno oporo. Tokrat sem p. Vladija prepoznala kot globoko vernega ter močno preizkušenega duhovnika. Vsaka njegova beseda se je vseh na letošnjem romanju močno dotaknila. Meni je kar močno

ga iz srca razveselijo. Pri molitvi pred obrokom vedno molijo z nami. Ga. Milena, ki je bila sošolka vidca Jakova, nam rada pričuje o doživetjih na začetku prikazovanj. Kaj vse so čutili, kaj vse doživeli in kaj vse so videli. Rada nam pripoveduje tudi o pričevanjih tistih romarjev, ki pridejo pod njihovo streho in se zaupajo njihovi oskrbi. Tokrat nam je pripovedovala o zaobljubah domačinov. Vsako jutro ob 5. uri so se namreč podali na Crnico in molili rožni venec. Ti ljudje namreč bolj kot mi doživljajo stisko teh težkih časov. Vendar v trdni veri zaupajo Mariji in jo vedno prosijo tudi za nas, romarje. Prav posebno »domače« doživetje pa je takrat, ko se poslavljamo in odpravljamo domov. Takrat nas ga. Milena vsakega posebej blagoslovi in pokropi z blagoslovljeno vodo. Takrat zopet čutiš, da odhajaš od doma v svoj stari dom. Naša gostiteljica je res prava Marta in Marija v eni osebi, saj poskrbi, da tudi na poti domov nismo lačni in da nam sveže nabrane domače mandarine dostavijo kar v avtobus.

Rada bi omenila tudi našega patra Vladimirja, ki je tokrat prvič romal z nami. Z njim sem se spoznala že na Ptuj,

potrkal na vest, ko je vprašal: »Se zavedamo, kolikokrat gremo k sveti maši in kolikokrat zares naredimo tisti trden korak in vstopimo v mašo?« Pa se zamislimo, ali res vedno trdno stopimo k maši ali je večkrat to samo »običaj«.

P. Vladimir nam je bil na razpolago tudi za sveto spoved. Potem ko je v soboto popoldne že zmanjkalo časa, da bi se vsi »očistili«, je po večerji rekel, da ima čas do šeste ure jutraj. Ko sem prišla na vrsto ob pol enih ponoči in mu povedala, da za mano čaka še ena oseba, se je veselo začudil: »Res, samo še ena?« Takrat sem se Bogu zahvalila, da ga je poklical in izbral za pomoč, uteho in rešitev vseh trpečih v Kliničnem centru Ljubljana.

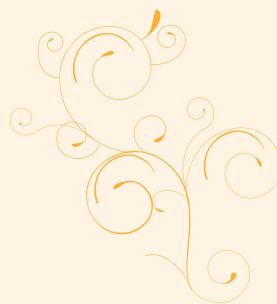
Molimo za našega p. Vladija, da bo vzdržal te napore, saj se mu, kot sam pravi, ob trpečih bolnikih večkrat utrne solza.

To, da smo obnovili posvetitev JMS in da smo molili za domovino, je pa tako samo po sebi umevno.

Mati Marija, hvala, da si nas poklicala. Poklič nas še kdaj! Hvaležni romarji.

Naša zgradba ne more biti zgrajena na pesku,
na razporeženih, čustvih, občutkih, nezrelosti,
ampak na skali vere,
ki nam omogoča,
da svoje napake in napake drugih
vidimo s pogledom usmiljenja.

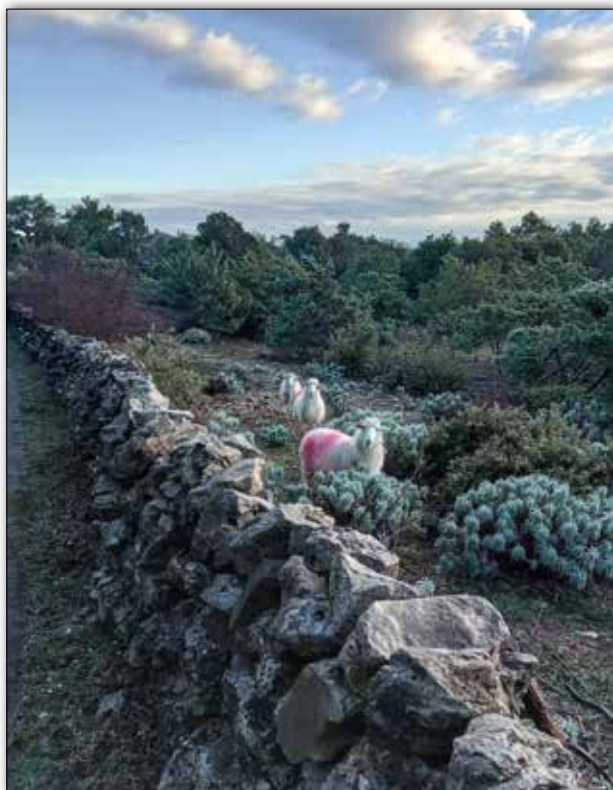
p. François Bustillo

Ko pokliče samota, grem

Doroteja Emeršič

Vsake toliko me pokliče samota hiške na Cresu in takrat vem, da se moram odzvati. Letos me je dolgo klicala, vendar so bili drugi opravki pomembnejši. Konec leta pa sem končno odšla na samotno pot. Vendar tokrat ni bila samo samota, ampak tudi veter, dež, megla in mraz. Nič zato, tudi to je treba doživeti. Bilo je tudi delo, ki sem ga nameravala opraviti: urejanje pesniške zbirke pokojnega moža Jakoba in bibliografije patrov minoritov. V času, ko se večina ljudi zbira na praznovanjih v pričakovanja novega leta, sem se odpravila v vasico na Cresu, kamor

hodi naša družina že 35 let. Pred 70 leti je v tej vasi živelo okrog 100 otrok, pred 35 leti jih je bilo morda 20, zdaj ni nobenega več. Najmlajša je že študentka. V našem delu vasi pa ni več nobenega domačina, zato je vas v času izven sezone povsem prazna.

V zgodnjem jutru, ki je obetalo dež, ko sem krenila na pot, se je nebo nenadoma odprlo in sonce je tako močno posijalo, da mi je jemalo pogled. Izkoristila sem trenutke jasnega neba in se malo pred Rijeko v hipu odločila, da se ne bom peljala po krajši in lepši poti čez Krk, ampak proti Opatiji, in sicer zato, da bi obiskala vasico Moščenice, ki skoraj visi na obronku nad Moščeničko Drago. Ko smo pred leti to pot hodili še v polnem številu, nismo nikoli našli časa, da bi se povzpeli po cesti do tega bisera Istre. S pokojnim možem sva vedno kovala načrte, da »enkrat pa moramo iti gor«. Pa nismo ... Moja odločitev je bila poplačana s prekrasnim razgledom na morje, s sprehodom po božično okrašeni vasici in toplo-to popoldanskega sonca.

Ob vstopu v mrzlo in samotno hiško me je malce skrbelo, kako jo bom ogrela, vendar stari gašperček ni zatajil; kaj hitro je bilo prijetno toplo. Tako se je začel teden dni samote v smislu »sama, a ne osamljena«. Moji dnevi so bili sestavljeni iz priprave drv, s katerimi sem ogrevala bivališče, in sedenja pred računalnikom. S seboj sem imela vse letnike revije Med nami, ki se je do leta 2006 imenovala Duh Assisija, zapisovala sem prispevke bratov minoritov ter jih sestavljala v bibliografijo za zbornik, ki bo izšel konec leta. To je bilo zanimivo potovanje v času od leta 2002 do danes. To obdobje bo namreč zajemal moj prispevek v zborniku.

Še bolj zanimivi, vendar nekoliko otožni so bili moji sprehodi po opusteli vasici, ki je v lanskem letu izgubila še dve duši izmed redkih, ki bivajo tod. Umrl je Đino, dobrodušni starček, ki je do lanskega leta vsako nedeljo s svojo ženo pridrsal do cerkve k sveti maši. On je komaj hodil, žena pa se, usločena od let in trpljenja, sploh ne more več zravnati, vendar zvesto skrbi za vsakodnevno zvonjenje in krašenje cerkve ter kapelic po vasi. Umrl je tudi Jordan, zadnji iz svoje družine, vaški posebnež, ki je bil resnično izjema v vrsti v usodo vdanih domačinov: izkrčil je pot do podzemne jame, do katere je vodil redke turiste, poskušal je z gojenjem krškopoljskih pujskov ..., vendar mu je bolezen prekrizala pot. Ni se oziral nanjo, če si ga vprašal, kako je, je zamahnil z roko, češ, saj bo, vendar se je obrnilo tako, da se je poslovil. Po človeško gledano, bo naša vas čez desetletje ali dve skoraj prazna. Vas, v kateri nihče več ne orje njiv, vas, v kateri skoraj ni več ovac, razen podivjanih, ki begajo po pašnikih, ker so divje svinje podrle gromače iz kamnja in ovce ne vedo, kam spadajo. Debele plasti volne vlečejo za seboj, tako debele, da jih ovira pri hoji. Neko popoldne pa se podam na sprehod do šipkovih grmov v bližini in presenečena obstanem: pred menoj se razprostira lokev, prej opustela, zdaj pa lepo zorana, ograjena, ob robu stoji na novo postavljena hiška iz kamnja, na drugem koncu ograde se pase nekaj ovac. Zdi se mi, da gledam prizor, ob katerem bi se morala uščipniti in se tako prepričati, da ne sanjam. Pozneje izvem, da se je družina domačina, ki se je ravnokar upokojil, odločila začeti s poljedelstvom na zemljišču, podedovanem od prednikov, da bodo poskušali poloviti in ponovno udomačiti pobegle ovce brez lastnikov. Življenje najde pot ...

V nedeljo maša v vaški cerkvi. Razen ob žegnanju na rokovo je še nisem videla polne. Tokrat je ljudi še manj. A petje je glasno, ubrano, enako odgovori duhovniku. Obide me občutek, da so z nami vsi pokojni vaščani, med njimi tudi moj mož, ki je imel vasico in njene ljudi silno rad; ravno v teh dneh je obletnica njegovega odhoda. Zato sem veselo presenečena, ko zaslišim pri oznanilih med spomini na pokojne, ki jih berejo vsako nedeljo, tudi njegovo ime: »V sredo se spominjamo pokojnega Jakoba Emeršiča, ki je umrl v Sloveniji.« Lepo je priti med brate in sestre po veri, ki nas druži upanje, ne, več kot upanje, da smo združeni v občestvu svetnikov že tukaj in da nas pričakujejo v nebesih.

Ob koncu mojega samotnega tedna pa me je čakalo še eno presenečenje: na obisk je prišel najmlajši sin, sicer študent proti koncu študija, da bi kak dan preživel z menoj. V sebi hrani lepe spomine iz otroštva, ko smo tedne poletnih počitnic preživljali na tem otoku, ga spoznavali po dolgem in počez, veliko pešali in iskali čarobne kotičke, oplemenitene z zgodbami iz Narnije (C. S. Lewis, Zgodbe iz Narnije, 7 delov, Ljubljana, Mohorjeva družba 1997). Oče in starejši brat sta vsako leto pripravila »iskanje zaklada«, kar sploh ni bilo enostavno: treba je bilo narediti načrt in potem nastaviti navodila na skrivnostna mesta, ki so usmerjala pot iskanja zaklada, le-ta pa se je raztezala od enega konca otoka do drugega. Včasih so ga iskali tudi ves teden. V skoncentriranem času, ki sva ga imela na razpolago, sva si privoščila najprej dolg sprehod ob morski obali. Ugotavljala sva, da pršče meglice sploh niso tako neprijetne, kot so videti od daleč. Skupaj z valovanjem morja dajejo občutek pretakanja časa. V večerni temi, ki je pokrila otok že ob peti uri, sva se odpeljala do znamenitih Lubenic, ki so v poletnih

mesecih polne življenja. Tokrat pa ob šestih popoldne ni bilo nikjer žive duše, še mačke ne, ki so jih sicer polna obmorska mesta. Menda živita tu še dve ostareli ženi. Počutila sva se kot srednjeveška gusarja, ki sta se prihotapila v mesto, ne da bi naju opazil en sam človek. Drugačen občutek je bil uro pozneje v Orlecu, vasici niže doli ob cesti, kjer se je v razsvetljeni cerkvi ravno končala večerna sveta maša. Znamenite freske Toneta Kralja krasijo svod cerkve, na njih so upodobljeni domačini v narodnih nošah pri svojih vsakodnevnih opravilih. Mlad duhovnik, nekaj mlajših in več starejših domačinov so nekoliko popravili neprijeten občutek opustelosti otoka.

Naslednji dan sva se na poti domov odpeljala do Vrbnika, enega izmed najbolj slikovitih mest na Krku. Zgrajen je na visoki skali, kot bi lebdel nad morjem. V tem mestu je pred časom menda imela vsaka hiša duhovnika. Iz tega mesta je bil doma tudi p. Serafin Grškovič, minorit, ki je deloval v ptujskem samostanu. Župnik v naši vasi na Cresu je njegov daljni sorodnik in ne more skriti sorodstvenih vezi, tako zelo mu je podoben. V Vrbniku je še čutili močno katoliško zgodovino, morda tudi po zaslugi svetniškega kandidata Slovenca Antona Mahniča, ki je zaradi trdnih načel moral iz domovine in je na Krku zaoral globoke brazde.

Tako se je zaključil moj samotni teden, izzvenel je v zahvalo za preživete dni, opravljeno delo in druženje s sinom. Nadaljuje pa se v hvaležnosti za vse, kar je bilo nam in mnogim prijateljem kadarkoli dano doživeti v tej naši »Narniji«, iz katere se vedno znova vračamo okrepljeni za življenje in kamor se vedno znova radi odpravimo.

Trikratno veselje v enem letu

V letu Gospodovem 2021 so v družini Tikvič s Ptuja, kjer so doma asiški romarji, obhajali tri čudovite življenjske dogodke: sklenitev svetega zakona in dva sveta krsta.

Maruša in njen izvoljenec Jan Pintarič sta za geslo svojega posebnega dne izbrala citat iz Svetega pisma (1 Kor 13,13): »Za zdaj pa ostanejo vera, upanje ljubezen, to troje. In največja od teh je ljubezen.« V domači cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptujju sta si 22. maja pred domačimi in prijatelji obljubila večno ljubezen in zvestobo. Sveto mašo in poročni obred je vodil Marušin stric g. Andrej Šegula, ki je v svoji pridigi izpostavil, da je za uspešen zakon potrebno tole: »Bog naj bo na prvem mestu, odnos med zakoncema na drugem mestu in kot tretje – vse, kar bosta delala, delajta z ljubeznijo in iz ljubezni.«

Dogodek so s pesmimi obogatili njuni prijatelji iz župnijskega pevskega zbora.

Ker oba izhajata iz številčnejših družin, sta bila posebej hvaležna svojim domačim, ki so pomagali pri tem, da jima bo ostal ta dan za vselej v lepem spominu.

Tinkara ... Deklica, ki je bila zelo zaželena in smo se je zelo veselili. S svojim rojstvom je našo družino obogatila sredi septembra. Še posebej sta se je razveselila bratca.

Ker se Ker se starša Dani Poslek in Urška (rojena Tikvič) zavedava, da so nama otroci podarjeni od Boga, sva zanje še posebej hvaležna, zato sva se tudi pri tretjem otroku odločila, da ga čim prej krstiva in izročiva v Božje varstvo. Tako je 14. novembra postala še bolj Njegova, midva pa sva dobila dodatno »pomoč in okrepitev« – Tinkarino zavetnico, sveto Martino (30. januar).

V krogu družine, botrov in prijateljev smo bili ob Tinkari, ko je prejela svoj prvi zakrament. Zakrament, ob katerem se deklica ni dala motiti. Blaženega spanca ni zmotilo niti polivanje z blagoslovljeno vodo, kaj šele maziljenje. A kljub temu je bilo moč čutiti močno Božjo bližino. Belina, v katero je bila odeta, je predstavljala otroško nežnost in čistost srca, plamen krstne sveče pa je opominjal na Luč, ki neprestano greje in proti kateri naj se vsak dan znova obračamo.

Hvaležni za življenje, za vero in sveti krst se vsak večer priporočimo našim zavetnikom. Tokrat naj bo: Sveta Martina, prosi za nas in za našo Tinkaro.

V mesecu oktobru pa sta Izidor in Jasna Tikvič h krstu nesla svojega četrtega otroka, sina Tobija.

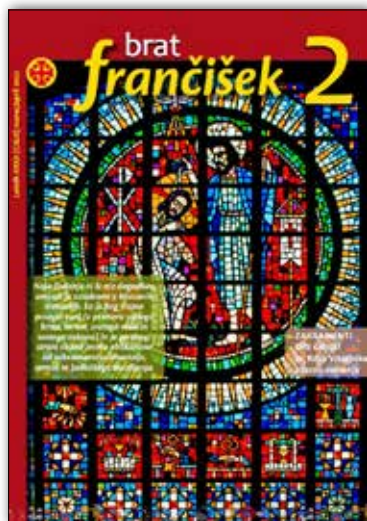

Gospod naj ti podari mir!

Nismo se še dobro izvili iz koronskega primeža, že je svet pretresla novica o vojni v Ukrajini. V letošnjem postnem času bomo tako še na poseben način povezani s spominom na Jezusovo trpljenje in smrt. Papež Frančišek nas spodbuja k postu in molitvi za ukrajinski in ruski narod, da bi ponovno vzcvetel mir. Bodimo glasniki Gospodovega miru! V rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob glavnih poudarkih duhovnosti Frančiškovega svetnega reda. V drugi številki je pred nami razmišljanje Cecilije Oblonšek OFS in p. Danila Holca OFMConv o zakramentih. Poglobite se v katehezo, ki nam odstira pomen zakramentov v Cerkvi. Še naprej lahko prebiramo razčlenjevanje Vodila OFS, ki ga za nas pripravlja Mojca Špende OFS. V postnem času sta v pripravi dve postni e-srečanja OFS četrtki, ki ju pripravljata p. Danilo Holc in p. Robert Bahčič. Med tokratnimi znanimi člani Frančiškovega svetnega reda bomo srečali sv. Roza Viterbsko. Ne spreglejte utrinkov s čezmejnega srečanja ob jaslicah in poročil o obljubah v nekaterih krajevnih bratstvih. V sredini tokratne številke revije Brat Frančišek najdete križev pot, ki ga je napisal utemeljitelj te premišljevalne ljudske pobožnosti sv. Leonard Portomavriški. Besedilo lahko tudi iztaknete iz revije in tako dobite samostojno knjižico. V rubriki Žetev poleg običajnih razmišljanj najdete tudi nagovor pri maši zadušnici na dan pogreba Cilke Krajnc, ki je dolga leta dejavno sodelovala pri Živem rožnem vencu. Rubrika Korenine in sadovi nam prinaša prvo nadaljevanje

prevoda Čelanova Življenja našega blaženega očeta Frančiška. Ponovno so odprta romanja v Sveto deželo in še kam ... Pozabljene spretnosti nam tokrat pokažejo, kaj lahko naredimo na gregorjevo, ko se ptički ženijo. Vsem bralkam in bralcem želim umirjeno postno pripravo in vstop v velikonočno praznovanje!

Tema tokratne številke Frančiškovega prijatelja je Sopotniki. Sinoda nas spodbuja, da smo sopotniki ter tako skupaj hodimo in gradimo Cerkev. Dobro je hoditi z modrimi, nas v rubriki Ob izviru nagovarja br. Luka Modic. Več o sopotnikih si lahko preberete v temi te številke.

V rubriki Frančišek in Klara lahko preberemo, da smo vsi povabljeni, da opravljamo svoje dolžnosti.

Frama in Frančiškovi otroci imajo svoja srečanja in v rubriki, namenjeni FO in FRAMA, lahko preberete, kje in kdaj se skupine srečujejo.

Vojna v Ukrajini nas ni pustila ravnodušnih in o tem piše Mateja Feltrin Novljan v rubriki Znamenje časa.

Vabljeni k prebiranju intervjuja, ki ga je imel br. Jože Smukavec z družino Libhart.

S. Metka Kos je opisala pot, po kateri hodi, in kako jo je Gospod povabil na to pot. Spet vidimo, da ima Gospod za vsakega pripravljeno svojo pot; večkrat sploh ne moremo razumeti, zakaj je prav takšna.

Tudi Frančiškovi otroci so imeli svoje srečanje, FRAMA pa duhovne vaje. O dogajanju lahko kaj več preberete v prispevkih.

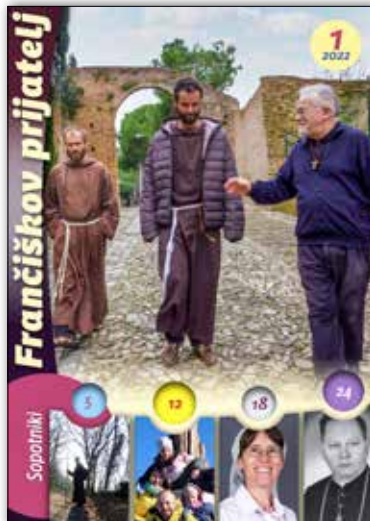
Novosti iz kapucinskega sveta nam predstavi br. Gregor, ki sicer ne gre tako daleč, vendar zbere novice in nam jih približa.

Predstavljen film in knjiga nam lahko popestrita naš

izbor za gledanje ali branje. Da ne bomo rekli, da nimamo ničesar za gledati in ničesar za brati. Film sem si že pogledal in je zanimiv.

Na koncu pa si lahko preberemo še zanimive stvari o steklu. Verjetno nanje še nismo pomislili.

Prijetno branje vam želim!

Vstajenje je tam,
kjer se rodi odpuščanje.
Vstajenje je tam,
kjer vzcveti upanje kljub bolečini.
Vstajenje je tam,
kjer se med ljudmi zgodi tako velika
ljubezen, da nihče več ne bi mogel izreči:
»Ostal sem popolnoma sam.«
Vstajenje se dogaja tukaj in danes,
v tebi in meni,
ko zmoreva verjeti v dobroto in mir,
v spravo in sodelovanje.
Na bregu življenja naju čaka Vstali.
V svojih rokah nama lomi kruh odrešenja,
da nahranjena z njim stopiva v tretji dan.

Nataša Ahčin

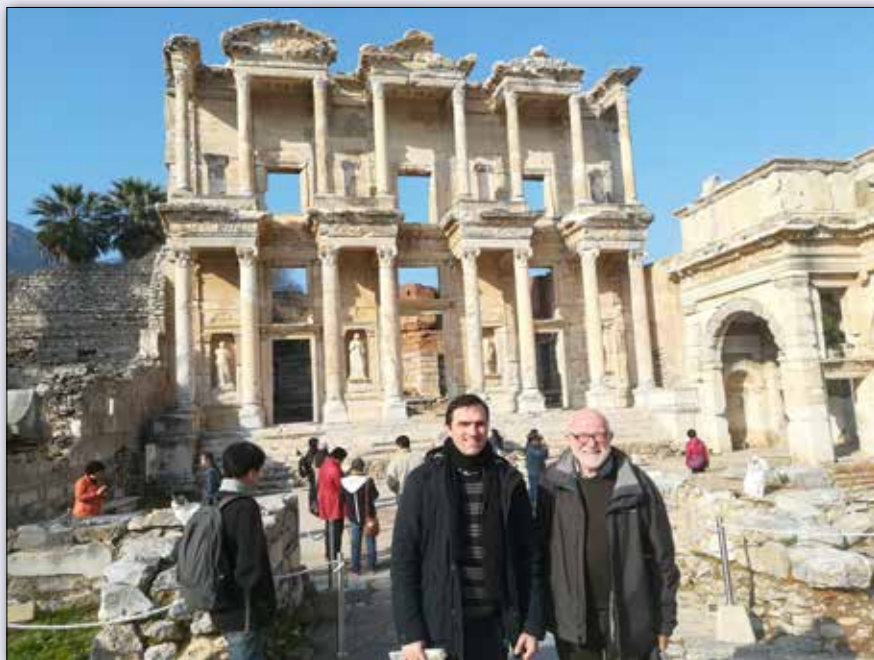

ZAHVALA

Izmir, 3. marca 2022

Dragi bralci Duha Assisija, pozdravljam vas iz Izmirja, iz mesta, ki je že pred dvajsetimi leti postalo moje mesto, kraj mojega služenja Cerkvi.

V božični številki sem se obrnil na vas s prošnjo za pomoč pri popravilu naše cerkve svetega Polikarpa. Bili ste zelo radodarni, in sicer se je nabralo toliko, da lahko z vsoto pokrijemo lep del projektiranja, ki je bistveno za pridobitev dovoljenja za obnovo cerkve. Za vaš dar se vam iskreno zahvaljujem. Naj bo znamenje povezanosti med nami, naj bo znamenje edinosti in solidarnosti vesoljne Cerkve.

V Kristusu smo bratje in sestre, zato vam želim, da bi z vero in ljubeznijo uprli pogled v Kristusa na križu, ki je vir našega odrešenja, in se podali z ljubeznijo proti velikonočnemu praznovanju Kristusovega in našega vstajenja.

Vse dobro vam želim in vas vključujem v svoje molitve.

P. Martin Kmetec, izmirski nadškof

Še naprej trkamo na odprta srca naših bralcev s prošnjo za pomoč našemu misijonarju v Izmirju. Pomagajmo mu skrbeti za božjo hišo!

Svoje darove lahko nakažete na številko

TRR-računa: SI56 0420 2000 3336 155

(Slovenska minoritska provinca, Minoritski trg 1, 2250 Ptuj)

Pripis: SMIRNA

Za vsak najmanjši dar se iz srca zahvaljujemo. Mir in dobro!

ROMANJE V ASSISI ZA DRUŽINE IN MLADE od 24. do 29. julija 2022

Ponovno bomo poromali v Assisi in kraje, ki so zaznamovani s sv. Frančiškom Asiškim. To so primerni kraji, kjer lahko prisluhnemo sebi, se umirimo ter odpremo srce Božjemu dotiku po sv. Frančišku in sv. Klari.

Voditelj: p. Danilo Holc in sobratje

Predvidena cena: 160 EUR

Popust za družine z več otroki

Prijave sprejema:

p. Danilo Holc, tel.: 031 443 200,
e-naslov: danilo.holc@rkcs.si

V MOLKU KRIŽA IN SRCA

Mati in Sin! Darovanje in daritev.
V molku križa in srca sta zedinjena.
Že davno sta Očetu izrekla skupni DA
in Duhu izročila osebno odločitev.

Mati in Sin! Lepota in molitev.
Skladnost korakov, misli in dejanj,
utripanje v istem ritmu poslanstva.
Zorita v polnost ene same ljubezni,
včasih navidezno oddaljena,
drug od drugega zavrnjena,
toda globoko v duhu sta svobodna.
Njuna hvalnica je harmonija
in spev predanega služenja.

Mati in Sin! Vera in evharistija.
Skoraj brez dotika sta drug drugemu bližina.
Ona stoji ob Njem kot kelih in patena,
On zaupa, da bo ona preživela smrt.
V bolečini zlomljen, strt nje ne bo zapustil.
Dopustil bo, da Čista z njim trpi in umira.
Ljubezen je zvesta tišina, ki zmaga temno noč
in v svitu jutra doživi ogenj vstajenja ...

Žena in Življenje! Rodovitno materinstvo.
Spet sta si blizu kot ob spočetju,
le da zdaj Sin nosi Mater
in Mati neslišno vodi k Sinu.
V molku križa in srca,
v brezdanji luči izpolnitve,
v svetlobi veselja, srečanja in uresničitve
si v nebesih podarjata odrešene otroke.

Nataša Ahčin

Da bi verovali, da je Bog ljubezen,
ki po Sinu vstopi v smrt in jo premaga, da bi nas odrešil.

Da bi slišali pozdrav vstalega Jezusa: »Mir vam bodi!«

Da bi naša srca pela radostno alelujo,
ker nas je objelo Njegovo usmiljenje in odpuščanje.

Iz srca vam želimo, da bi bili tako prevzeti ob srečanju z živim vstalim
Gospodom, da bo vaša pot življenja svetla, mirna in vstajenjska.

Uredniški odbor

*Nič v tem svetu ne škodi samo po sebi.
Škodi pa, če nekaj, kar je od sveta,
skušamo narediti za absolutno.*

Aleš Maver